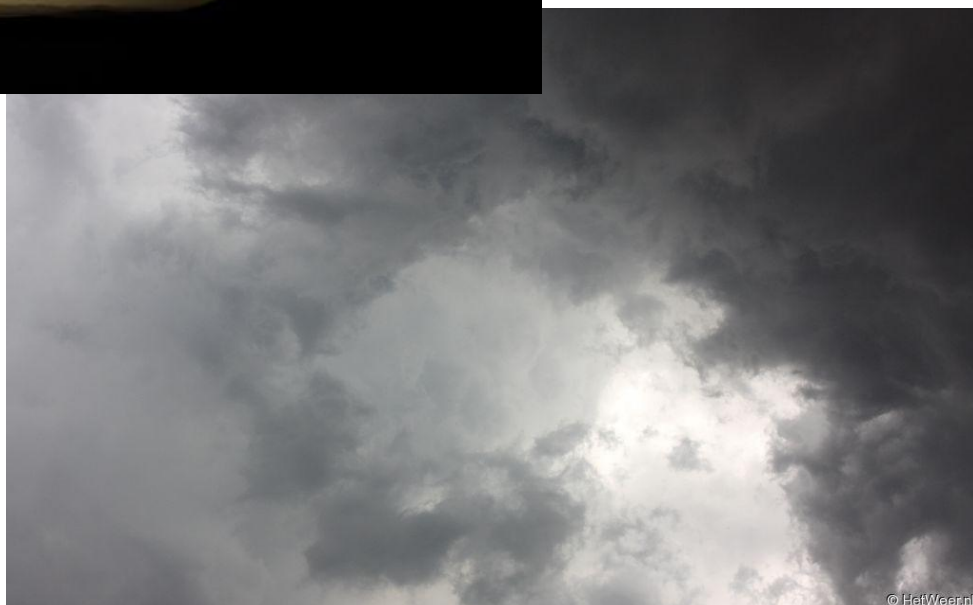

Licht naar duister & Duister naar het Licht

Hoe de rollen worden omgekeerd

Mark van Dalen
3149951
07-juli-2012

**Bachelor eindwerkstuk
n.a.v. Micha 7: 7-20**

“Licht in de duisternis & Duisternis in het licht”
Hoe de rollen worden omgekeerd

Werkstuk aangeboden aan:
Mw. M.C.A. Korpel

**Departement Religiewetenschap & theologie
(Wijsbegeerte en Religiewetenschap)
Universiteit Utrecht**

Als onderdeel van de cursus
**Bachelor eindwerkstuk
GG – DBT100**

**Mark van Dalen
3149951
Deeltijd
07-juli-2012**

Voorwoord

Voor u ligt het bacheloreindwerkstuk over Micha 7: 7-20. Dit exegetische werkstuk is de afsluiting van de opleiding Godgeleerdheid (BA) aan de Universiteit te Utrecht.

Het Bijbelgedeelte is geen gemakkelijk gedeelte, er zijn vele verschillende visies op dit tekstgedeelte te vinden. Toch heeft dit stuk mij persoonlijk aangesproken, met name vs. 14. Omdat ik niet precies de context wist van dit Bijbelgedeelte en ook niet wat het geheel betekende heb ik er voor gekozen om dit deel van Micha te gebruiken voor mijn bacheloreindschrift.

Mijn begeleider bij dit werkstuk was Mw. M.C.A. Korpel, verbonden als docente en Oud-testamentica aan de Universiteit Utrecht. Vanaf deze plaats wil ik haar bedanken voor de nuttige tips en haar inzet.

Het werkstuk is in de avonduren en naast mijn reguliere werk tot stand gekomen. Dit vereiste discipline en inzet. Om de "productie" te vergroten heeft mijn werkgever toegestemd om mijn werktijden te verschuiven naar de avond, zodat er een extra dag beschikbaar kwam om aan de scriptie te werken. Vanaf deze plaats wil ik mijn dankbaarheid tonen aan de directie en de naaste collega's van Aannemingsbedrijf Fraanje te Lewedorp voor wie het soms wat extra moeite kostte, niet alleen tijdens het maken van de scriptie, maar in het gehele studietraject van de afgelopen zes jaar.

Niet alleen heb ik een dag extra aan de studie aan de studie besteed, maar heb ik ook de plaats van studie verhuisd naar een lege kamer bij de familie Bouman, vanwege de beperkte ruimte en de drukte thuis. Voor de gastvrijheid wil ik hen hartelijk danken.

Ook wil ik mijn vrouw Caroline en de kinderen, Hanna en Eva, bedanken voor de opofferingsgezindheid tijdens de vele uren die ik niet voor hen beschikbaar ben geweest tijdens de studie en het werk.

Tenslotte ben ik de Heere God dankbaar voor de kracht en inzicht die Hij mij heeft gegeven om deze studie en in het bijzonder ook dit werkstuk te kunnen uitvoeren. Gezien mijn achtergrond vanuit de bouwkunde en het opleidingsniveau van MBO is het een prestatie, die alleen door Zijn zegen mogelijk werd.

Arnhem, juli 2012

* De titel is ontleend aan de gedachte dat de auteur in het duister zit en in het licht zal gesteld worden, terwijl de vijandin denkt in het licht te zijn, maar zware oordelen krijgt te verduren. In de afbeeldingen is dit gesymboliseerd door een opkomende zon en zware onweerswolken.

Inhoud

Voorwoord.....	3
Inleiding.....	5
H 1. Vertaling	6
1.1. Vertaling.....	6
H 2. Structuur en inhoud.....	8
2.1. De structuur van de tekst	8
2.2. De context van de tekst.....	12
2.3. De inhoud van de tekst	16
H 3. Micha 7 in Joods perspectief.....	20
H 4. Micha 7 in Nieuwtestamenteisch perspectief.....	23
Conclusie	26
Bibliografie	28
Bijlagen	30

Inleiding

Micha 7 kenmerkt zich door hoogtes en dieptes, licht en donker. Het begint met een klaaglied in de eerste zes verzen, maar eindigt met een loflied in de laatste drie verzen. Daartussen gebeurt er nogal wat. In dit werkstuk wordt het laatste deel van het hoofdstuk, Micha 7: 7 – 20 besproken. En omdat dit een bachelorwerkstuk is, zal dit zich beperken tot een aantal speerpunten.

De onderzoeksvraag voor dit werkstuk is:

Wat is de betekenis van Micha 7:7-20 in het algemeen en specifiek in de Joods uitlegtraditie en in die van het Nieuwe Testament? Onder deze vraag hangen een aantal deelvragen, te weten:

- *Wie is in deze traditie degene die spreekt?*
- *Wie is in deze traditie de vijandin?*
- *Wie is in deze traditie degene die weidt?*
- *Zijn de genoemde verklaringen te waarderen¹ in het licht van de eigen exegeese?*

De aandacht wordt met name gericht op de personen. Om een antwoord te kunnen geven op deze vragen worden de volgende stappen ondernomen: structuuranalyse, contextanalyse en literatuuronderzoek.

Het tekstgedeelte is afgebakend tot vs. 7-20. De scheiding is gelegd bij vs. 7, omdat vs. 7 als een soort overgangstekst fungeert. De tekst begint met de uitdrukking “en / maar” als een tegenstelling tot het voorgaande, namelijk dat er niets te vertrouwen valt van mensen, want zij zoeken alleen ruzie en vinden zichzelf goed. Tegelijkertijd is vs. 7 een uitleg bij vs. 8, omdat de auteur op de HEERE vertrouwt kan hij zijn vijandin toeroepen dat ze niet over hem moet verblijden, immers God zorgt voor hem. Vs. 7 hoort dus helemaal bij de eerste zes verzen, toch kan dit vers niet los gezien worden van het vervolg.

Het werkstuk begint met de eigen vertaling, waarna de structuuranalyse en context en uitleg volgt. Vervolgens zal in gegaan worden op de Joodse traditie en daarna op de Nieuw testamentische traditie. Tenslotte zal er afgesloten worden met een conclusie.

¹ Het is niet de bedoeling om een waardeoordeel aan de verschillende exeges te hangen, maar inzichtelijk te brengen wat er nu gebeurt met de tekst in beide perspectieven.

H 1. Vertaling

In dit hoofdstuk worden de eerste stappen gezet van de exegese, namelijk de vertaling met de mogelijke alternatieven. De tekstkritiek is in de loop van het betoog verwerkt.²

1.1. Vertaling

Onderstaande vertaling is de definitieve vertaling, gebaseerd op de letterlijke vertaling en de exegese vanuit hoofdstuk 2. In bijlage 1 is de opbouw van de vertaling toegevoegd. Naast de vertaling is de Hebreeuwse tekst afgedrukt.³

7	וְאֲנִי בִיהוָה אֶצְפֶּה אוֹחִלָּה לְאֱלֹהֵי יִשְׁעֵי יִשְׁמְעֵנִי אֱלֹהֵי:	Maar ik kijk uit naar de HEERE, ik zal wachten op de God van mijn verlossing; mijn God zal mij horen.
8	אֲלֹתֵשֶׁמְחִי אִבְתִּי לִי כִּי נִפְלֹתִי קָמְתִי כִּי־אֶשֶׁב בְּחֹשֶׁךְ יְהוָה אֹר לִי: ס	Verblijdt u niet over mij mijn vijandin, Wanneer ik zal vallen, ik zal [weer] ⁴ opstaan; Wanneer ik zal zitten in het duister, De HEERE is een licht voor mij.
9	זַעַף יְהוָה אֲשֹׂא כִּי חָטָאתִי לוֹ עַד אֲשֶׁר יִרִיב רִיבִי וְעָשָׂה מִשְׁפָּטִי יּוֹצִיאֵנִי לְאֹר אֶרְאֶה בְּצַדִּיקְתּוֹ:	Ik zal de toornigheid ⁵ van de HEERE dragen, ⁶ Want ik heb tegen Hem gezondigd; Totdat Hij mijn rechtszaak zal bepleiten, En mijn recht zal doen, Hij zal mij brengen naar het licht, En ik zal zien in Zijn gerechtigheid.
10	וְתָרָא אִבְתִּי וְתִכְסֶּה בּוֹשָׁה הָאִמְרָה אֵלַי אִי־יְהוָה אֱלֹהֵיךְ עֵינַי תִּרְאֶינָה בָּהּ עַתָּה תִּהְיֶה לְמַרְמָס כְּטִיט חוֹצוֹת:	Maar mijn vijandin zal [het] zien, en schaamte zal haar bedekken, welke tot mij zei: ⁷ Waar is de HEERE, uw God? Mijn ogen zullen op haar zien, nu zij zal worden tot een vertreden land gelijk slijk ⁸ van de straten.
11	יּוֹם לְבָנוֹת גְּדֻרֶיךָ יּוֹם הֵהוּא יִרְחַק־חֶק:	[Op de] ⁹ dag dat uw muren zullen worden opgebouwd; [op] die dag zal het besluit verspreiden.

² In de loop van het werkstuk zal blijken dat de meeste noten uit het kritisch apparaat een verduidelijking weergeven t.o.v. de Masoretische tekst (MT). In onderstaande vertaling zijn al een aantal noten verwerkt, omdat dit om vertaaltechnische redenen noodzakelijk was.

³ Biblia Hebraica Stuttgartensia, 1997

⁴ Tussen [] geplaatste tekst zijn woorden die niet in de grondtekst voorkomen.

⁵ Toornigheid is ook te vertalen met woede of razernij, maar gezien de context van het woord heb ik het vertaald met toornigheid / toorn, omdat woede mij te menselijk en te licht klinkt, zeker ook doordat de auteur als werkwoord dragen / lijden gebruikt.

⁶ Ook te vertalen met lijden (Koehler & Baumgarthner, 2001, p. 726 - lemma נָסָא); In dit geval heb ik gekozen voor dragen, omdat dat beter past in het Nederlands. De toorn wordt gedragen, daarin is niet uitgesloten dat dit ook lijden met zich mee brengt.

⁷ Letterlijk: de zeggende tot mij:

⁸ Ook te vertalen met modder (Koehler, 2001, p. 374 – lemma טִיט); ik heb gekozen voor slijk, aangezien modder meer op de grond ziet wat nat geworden is, terwijl slijk meer ziet op vuil wat vermengd is met natte grond. Slijk heeft dus een dimensie in zich van vies en vuil. Dit lijkt mij ook legitiem, aangezien er gesproken wordt over slijk van de straten. Het woordenboek verwijst ook naar een bodem van een put. Zo'n bodem is ook vol met vuil en bezinksel wat naar beneden is gezakt.

⁹ Genoemde vertaling is eveneens een alternatieve lezing in BHS

- 12 זֶם הוּא וְעַד־יָד יָבֹא
לְמַנִּי אֲשׁוּר וְעַרֵי מִצְוֹר
וּלְמַנִּי מִצְוֹר וְעַד־נְהָר
וַיִּם מִיָּם וְהָר הַהָר:
En op die dag zal men tot u komen,
vanuit Assur en de steden van Egypte;
en vanuit Egypte tot aan de rivier,
en [van de] zee tot de zee en [van de] berg [tot] de berg.¹⁰
- 13 וְהִיְתָה הָאָרֶץ לְשִׁמְמָה
עַל־יֹשְׁבֵיהָ
מִפְרֵי מַעֲלָלֵיהֶם: ס
Maar de aarde¹¹ zal een ruïne worden,
om haar inwoners,¹²
vanwege de vrucht van hun daden
- 14 רָעָה עִמָּךְ בְּשִׁבְטֶךָ
צֹאן נְחֻלְתֶּךָ
שׁוֹכְנֵי לְבָדָד
יַעַר בְּתוֹךְ כְּרִמָּל
יָרְעוּ בָשָׂן וּגְלַעַד
כִּימֵי עוֹלָם:
Weid Uw volk met Uw staf,
de kudde van Uw erfdeel,
wonende¹³ alleen in het woud,
in het midden van een vruchtbaar land;
Laat ze [in] Basan en Gilead weiden,
gelijk [in] vroegere dagen.
- 15 כִּימֵי צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
אֲרֹאנוּ נִפְלְאוֹת:
Gelijk als in de dagen van uw uitgaan uit het land Egypte;
zal Ik hem wonderen doen laten zien.
- 16 יִרְאוּ גוֹיִם וַיִּבְשׁוּ
מִכָּל גְּבוּרָתָם
יִשִּׁימוּ יָד עַל־פִּה
אֲזַנֵּיהֶם תִּחְרַשְׁנָה:
De volken zullen het zien en beschaamd zijn,
ondanks al hun kracht;
Zij zullen de hand op de mond leggen,
hun oren zullen doof zijn.
- 17 יִלְחֲכוּ עִפְלֵ כַּנְחָשׁ
כְּזֹחֲלֵי אֶרֶץ
יִרְגְּזוּ מִמִּסְגְּרֹתֵיהֶם
אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִפְחָדוּ
וַיִּרְאוּ מִמֶּךָ:
Zij zullen stof oplekken gelijk de slang,
gelijk de kruipenden van de aarde;
zij zullen beven uit hun schuilplaatsen;¹⁴
Voor de HEERE, onze God, zullen zij angstig zijn,
En zij zullen vrezen voor U.
- 18 מִי־אֵל כְּמוֹךָ
נִשְׂא עוֹן וְעֵבֵר עַל־פְּשָׁע
לְשִׁאֲרֵית נְחֻלְתּוֹ
לֹא־יִחַזְקֶנּוּ לְעַד אָפוּ
כִּי־חִפְּץ חֶסֶד הוּא:
Wie is God gelijk U,
vergevende de zonde, voorbijgaande aan de overtreding,
behorend aan het overblijfsel van Zijn erfdeel?
Hij zal niet voor eeuwig Zijn toorn vasthouden,
Want Hij heeft vreugde in goedertierenheid.
- 19 יָשׁוּב יִרְחַמְנוּ
יִכְבֹּשׁ עֲוֹנוֹתֵינוּ
וְתִשְׁלִיךְ בְּמַצְלוֹת יָם כָּל־חַטָּאוֹתָם:
Hij zal zich opnieuw over ons ontfermen,
Hij zal onze misdaden vertreden;
En U zult al hun zonde in de diepte van de zee gooien.
- 20 תִּתֵּן אֶמֶת לְיַעֲקֹב
חֶסֶד לְאַבְרָהָם
אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתָּנוּ מִימֵי קֶדֶם:
U zult aan Jacob trouw geven,
aan Abraham goedertierenheid;
Welke U heeft gezworen aan onze vaders in de dagen
van ouds.

¹⁰ Toevoegingen zijn overgenomen uit de alternatieve lezingen uit de BHS, omdat anders de zin niet te vertalen viel.

¹¹ Ook te vertalen met land

¹² Letterlijk: inzittenden

¹³ Vertaling is overgenomen uit de alternatieve lezing, omdat anders de tekst niet te vertalen zou zijn, hiermee wordt de lijn gevolgd van de in omloop zijnde vertalingen.

¹⁴ Letterlijk: Gevangenis, zie Koehler & Baumgarthner, 2001, p. 604 - lemma מִסְגְּרָה

H 2. Structuur en inhoud

In dit hoofdstuk zal het tekstgedeelte worden uitgewerkt op basis van het eigen onderzoek. Het hoofdstuk is opgebouwd uit de structuur van de tekst, de context van de tekst en de inhoud van de tekst.

2.1. De structuur van de tekst

Allereerst zal de structuur van de tekst inzichtelijk gemaakt worden aan de hand van verschillende methodes.¹⁵ De uitgewerkte analyses als basis voor deze paragraaf zijn opgenomen in bijlage 2.

De tekst is opgebouwd uit een aantal cantikels met verschillende strofes. In de meeste commentaren gaat men uit van de indeling van H. Gunkel.¹⁶ Gunkel legt een scheiding tussen vs. 7 en 8 en verdeelt de daarop volgende verzen in 4 psalmen, te weten vs. 8-10, 11-13, 14-17 en 18-20. Deze worden niet voor niets psalmen genoemd, omdat verschillende commentatoren, waaronder Gunkel, in dit gedeelte een liturgisch geheel zien.¹⁷

O.a. L.C. Allen geeft in zijn commentaar aan dat dit gedeelte vooral gezien kan worden als een klaagzang met daarin een gebed. Er zijn dan ook parallellen te ontdekken tussen dit tekstgedeelte en de psalmen en de klaagliederen.¹⁸ Terwijl Gunkel het zag als een liturgisch geheel voor de gemeenschap, ziet Allen het vooral als een psalm van de profeet. Allen ziet met name een parallel met die psalmen welk als een gebed, als een klaagzang zijn gezongen.¹⁹

Ook A.S. van der Woude laat dit zien, als hij stelt dat de ironische vraag uit vs. 10, typisch iets van een klaaglied is, zoals in Psalm 42, 79, 115; Joël 2.²⁰

De gedachte van Van der Woude²¹ dat de auteur hier niet een liturgisch geheel heeft gemaakt, maar gebruik heeft gemaakt van liturgische taal is aannemelijker, aangezien dit gedeelte niet compleet 1:1 te vergelijken is met de psalmen en klaagliederen. Dit laat o.a. onderstaande analyse zien, waar bijvoorbeeld de cola indeling niet erg regelmatig is om als lied te gebruiken in de liturgische diensten.

In deze analyse wordt deels van Gunkels indeling afgeweken en wordt J.C. de Moor gevolgd,²² omdat in de indeling van Gunkel geen rekening wordt gehouden met de setuma na vs. 8. Redenen hiervoor zijn dat hiermee recht gedaan wordt aan de oudste teksten die dateren uit de 1^e eeuw; de geschriften met onderscheiding na vs. 7 komen pas vanaf de 2^e eeuw op. Daarnaast geeft deze deling een regelmatigere poëzie en past het dus beter in de context. Indien we de scheiding na vs. 7 leggen, wordt vs. 7 geïsoleerd van de tekst en is de regelmaat verdwenen.

¹⁵ Zie Korpel, 2005, p. 9 v.v. en Korpel, 2003, p. 1-10

¹⁶ Voor een uitgebreid overzicht zie: Moor de, 2000, p. 154-155

¹⁷ Moor de, 2000, p. 149

¹⁸ Allen, 1976, p. 392-393

¹⁹ Te denken valt hier aan Psalm 44, 74, 77, 80, 90.

²⁰ Woude van der, 1976, p. 253

²¹ Woude van der, 1976, p. 251

²² Moor de, 2000, p. 155

De tekst is als volgt opgebouwd:

Sub-Canto	Cantikel	Strofe	Vers	Cola
A	i	1	7	2 + 1
		2	8	2 + 2
B	i	1	9	2 + 4
		2	10	4 + 1 + 2
	ii	1	11	2 + 2 + 2
		2	12-13	2 + 1
C	i	1	14	4 + 2
		2	15	2
		3	16	2 + 2
		4	17	4 + 3
	ii	1	18	1 + 3 + 2
		2	19	2+1
		3	20	2 + 2

Genoemde indeling laat niet zo'n nette cola opbouw zien, wat eigenlijk tegen deze indeling getuigt. De indeling van De Moor bijvoorbeeld heeft dit wel, maar hij heeft niet consequent de leestekens gebruikt, de ene keer gebruikt hij de "pasta" wel, en de andere keer weer niet. Toch handhaaf ik deze indeling, juist vanwege het parallellisme wat in de tekst zit verweven, zoals dit in bijlage 2 is uitgewerkt.

Door deze indeling is de tekst verdeeld in vijf delen:

7-8 Toestand van de vijandin en de auteur in het heden ten opzichte van elkaar en God

9-10 Oordeel over de toestand van vijandin en auteur door God

11-13 Uitwerking van het oordeel over de vijandin en auteur

14-17 Gebed van de auteur tot God en antwoord van God

18-20 Lofprijzing op Gods daden door de auteur.

Semantiek

Niet alleen het parallellisme onderbouwt deze indeling, ook op basis van een semantisch woordveld, kan deze verdeling gemaakt worden.²³

Het eerste gedeelte van vs. 7-8 en 9-11 laat iets zien van de eigenschappen van God. De dichter spreekt hier over de zorg, de toorn, het recht en de gerechtigheid van God. Wat opvalt is dat de dichter alles van God verwacht, terwijl de vijandin om de dichter lacht. Opvallend is het onderscheid tussen vs. 7-8 en 9-11, waarbij het eerste deel spreekt over de zorg van God, spreekt het tweede deel over de toorn en gerechtigheid van God. Zowel voor de dichter als voor de vijandin wordt het werkwoord "zien" (ראה) gebruikt, alleen met andere uitwerkingen. Eerst ziet de dichter op Gods gerechtigheid, dat gaat de vijandin ook doen, maar het werkt voor haar negatief uit, zij wordt beschaamd. De dichter ziet opnieuw, maar nu op de vijandin, zij zal worden tot slijk van de straten.

Vanuit dit gedeelte is de vraag dan ook te stellen of het zien op de vijandin de uitwerking is van het zien in Gods gerechtigheid, omdat de vijandin spotte.

In het derde deel is daar ineens een ander beeld, een beeld van een stad waarvan de muren worden opgebouwd. Tegelijkertijd worden de besluiten verspreid of grenzen uitgebreid.²⁴ Naar dit wondere werk komen vanuit het hele land vele mensen kijken. Daartegenover staat in schril contrast dat de aarde verwoest zal worden, omdat de inwoners negatieve vruchten

²³ Ik ben me er van bewust dat een semantisch woordveld nauw verwant is aan het parallellisme, toch heeft deze methode andere gezichtspunten, waardoor er soms ander licht op de tekst valt.

²⁴ Met name de jongste verklaringen hebben רחב vertaalt met landsgrens (Mckane, 1998, p. 224)

hebben voortgebracht met hun daden. Is hier een parallel met de vorige verzen, de stad behoort bij de auteur en het land / de aarde bij de vijandin?

Het vierde deel daarentegen spreekt van hoop. De dichter bidt tot God om te weiden als een herder in de streken waar voorheen een bloeiend leven was. De buurvolken zullen deze wonderen zien en beschaamd worden. Hier is opnieuw het zelfde patroon als in vs. 10 met de vijandin. De reactie hierop is dat de volken van angst voor God als slangen over de grond gaan kruipen en uit hun schuilplaatsen te voorschijn komen.

Het vijfde deel laat een loflied zien, dat God de zonden vergeeft van Zijn erfdeel. Hij toorn niet voor altijd, maar heeft vreugde in goedertierenheid. Hij laat Zijn beloften, beloofd aan Abraham en Jacob, uitkomen voor Zijn volk.

Syntaxis

Door te kijken naar de syntaxis van de tekst komen er andere inzichten aan het licht. In vs. 7 spreekt de auteur een belijdenis uit, al dan niet tot zijn vijandin. In vs. 8 spreekt hij zijn vijandin aan, maar in vs. 9 ff belijdt hij opnieuw. Deze belijdenis gaat diep, want de dichter laat zien dat God de zonde wil vergeven, maar zijn vijandin vertreden zal worden. Deze belijdenis gaat in de volgende verzen over in profetisch spreken. Onder andere op basis van dit gegeven, belijdenis – profetie, wordt vaak de scheiding gelegd tussen vs. 7 en 8, alsmede ook op grond van de voorgaande verzen van vs. 1 tot 6, waarin de auteur een klaaglied houdt over het volk.²⁵ Met de voorgestelde indeling wordt gelijk bepaald dat de auteur tot zijn vijandin spreekt in vs. 7.

De rede van vs. 9 loopt door tot en met vs. 13, dan volgt daar opnieuw een scheiding van de setuma, waardoor de scheiding tussen vs. 10 en 11 op basis van syntaxis niet gemaakt kan worden.

Bijna alle commentaren gaan er vanuit dat de auteur in vs. 14 bidt tot God, enkelen zien in vs. 14 een belofte, zij vertalen de tekst dan ook als 'zij zullen weiden' i.p.v. 'Laat ze weiden'.²⁶ Anderen maken onderscheid tussen vs. 14^a en 14^b, het eerste is een gebed en het tweede is de belofte op het gebed. Dit doen o.a. ook de oude teksten van de LXX en de Vulgaat.²⁷ Calvijn ziet in de tekst niet alleen een gebed, maar ziet het tegelijk als een profetie.²⁸

Op basis van de syntaxis is het lastig de overgangen bepalen, wanneer spreekt de auteur tot God en wanneer tot het volk en wanneer spreekt God? Toch blijft vs. 15 ff het antwoord op vs. 14. Op basis van de poëzie is te stellen dat er een scheiding ligt tussen vs. 14 en 15. Hiermee wordt dus het gebed van vs. 14: 'Laat ze in Basan weiden...', beantwoord door vs. 15. Dit wordt gedaan door terug te wijzen naar de uittocht uit Egypte waar op dat moment het volk richting Basan en Gilead in het beloofde land trok (Num 32; Deut 29:1-8;32:14).

Vs. 16 en 17 is te lezen als een sprake van God, maar doordat er geen voegwoord wordt gebruikt aan het begin van vs. 16 is het beter te lezen als een profetie van de auteur. Door deze keuze te maken is er ook geen vreemde overgang van het spreken van God naar het spreken van de auteur. Dit zou wel zo zijn als men de scheiding legt tussen de verzen 17a en 17b.

²⁵ McKane, 1998, p. 214-25

²⁶ McKane, 1998, p. 229

²⁷ McKane, 1998, p. 230

²⁸ Calvijn, 2004, p. 306

Tenslotte komt er de uitroep 'Wie is een God gelijk u?' waarmee het laatste deel wordt ingeluid als een loflied op het voorgaande. Opvallend is dat de auteur de grote daden van God niet verbindt aan de ondergang van de vijandin, maar aan de vergeving van zonde.

Episode

Het episodisch schema heeft een gehele andere invalshoek, namelijk de verhaallijn van het tekstgedeelte. In dit schema zien we de duidelijke scheiding tussen vs. 13 en vs. 14. Vs. 13 fungeert in deze tekst als een scharnierpunt, als de zware woorden van de veroordeling uitgesproken zijn, volgt er direct het gebed om de hulp en de leiding van God over en voor het volk. De auteur heeft grote zorgen voor het volk, dit liet hij al blijken in de eerste zes verzen, maar nu komt het er voor de profeet op aan. Vs. 13 wordt een keerpunt. Hiermee wordt de setuma achter vs. 13 onderbouwd. De andere setuma na vs. 8 komt binnen deze perikoop als zodanig niet uit het schema.

Toch laat het schema zien dat de perikoop van vs. 7 tot en met vs. 20 wel degelijk een tekstuele eenheid vormt. Immers het begint met het de verwachting van God en het eindigt met de vervulling van de beloften, de hoop beschaamd immers niet (Rom 5:5a).

Reflectie

De voorgestelde structuur van de tekst heeft wel degelijk grond onder de voeten zo blijkt uit de verschillende analyses. De Moor heeft niet voor niets de scheiding tussen vs. 8 en 9 opgenomen en daarom is het ook opmerkelijk dat anderen dit niet hebben gezien. Het onderzoek laat zien dat er heel veel verschillende zienswijze worden losgelaten op het boek Micha, welke niet in dit bestek besproken kunnen worden.²⁹ Dit is ook de hoofdoorzaak dat men niet de setuma gebruikte en ook dat er zoveel diverse structuren in omloop zijn. Daar tegenover staat dat de meeste commentaren in dit Bijbelgedeelte wel liturgisch taal hebben gezien.

²⁹ Voor een uitgebreid overzicht, zie McKane, 1998 p. 214 ff

2.2. De context van de tekst

Om te weten te komen wie de personen zijn die hier spreken en bedoeld worden, is het zaak om de context helder te krijgen. Over de context van de tekst zijn opnieuw verschillende visies in omloop.

Aspecten uit de tekst

Vanuit de tekst zijn een aantal aspecten die het bepalen van de context kunnen beïnvloeden. Allereerst is het opvallend dat er over een vrouwelijke vijand wordt gesproken (vs. 8 en 10). In het gehele Oude Testament (OT) is dit de enige plaats waar dit voorkomt, op alle andere plaatsen is dit een mannelijk vorm.

Het volgende is dat in vs. 10 bij de vraag: ‘Waar is de HEERE, uw God?’ er in het Hebreeuws staat אֱלֹהֵיךָ (uw God – m pl + suffix 2 f sg), sommigen lezen hier een mannelijke suffix.³⁰ De commentatoren die een vrouwelijke lezing hanteren gaan uit van de stad Sion of Samaria als de bezitter van God, terwijl bij een mannelijke lezing aan de profeet zelf gedacht kan worden. De vijandin kan men bij de vrouwelijke lezing als één of ander buurvolk zien, maar als het inderdaad een mannelijke lezing is, geldt als vijandin de stad Sion.³¹

Een ander aspect is dat in vs. 11-12 een oordeelsprofetie wordt gelezen. O.a. de LXX³² heeft in vs. 11-12:

Het is de dag van het bouwen van de stenen; op die dag zal uw totale vernietiging zijn, en op die dag zal uw ordianties geheel vergaan. En uw steden zullen geëgaliseerd worden, en verdeeld worden onder Assyriërs; en uw sterke steden zullen verdeeld worden van Tyrus tot aan de rivier, en van de zee tot aan de zee, en van de berg tot aan de berg.³³

Oorzaak voor deze verschillende lezing is dat er in de Hebreeuwse tekst andere letters gelezen zijn, waardoor de betekenissen van de woorden veranderen.³⁴

In de genoemde verzen doet zich nog iets opmerkelijks voor, de auteur spreekt hier van een נֶדֶר, een term die niet zozeer voor een stadsmuur gebruikt wordt, zoals Koehler & Baumgartner voorstellen,³⁵ maar veelmeer voor een muur rond een wijngaard of voor een muur van een gebouw.³⁶

Context vanuit Micha

In Micha 1:1 lezen we dat hij een profeet was ten tijde van koning Jotham, Achaz en Hizkia, drie koningen van het twee stammenrijk Juda. Daarnaast wordt vermeld dat Micha een Morastiet was, hij was dus afkomstig uit het dorpje Moreset Gat in het Zuidwesten van Juda. Micha komt dus van het platte land en was hier nauw aan verbonden.³⁷ De koningen regeerden ongeveer van 740 BC, het begin van Jotham, tot aan 687 BC het einde van Hizkia³⁸. Naar alle waarschijnlijkheid is Micha aan het einde van regeringsperiode van Jotham aangetreden. Micha was hiermee een tijdgenoot van Hosea (Noord – Israël) en Jesaja (Juda).

³⁰ Van de 100 onderzochte geschriften zijn dit er 34 stuks. (Moor de, 2000, p. 166-167)

³¹ Moor de, 2000, p. 166

³² De Moor geeft aan dat dit in de LXX, het damascus document IV: 12-13 en 4Q175:25-30 voorkomt. (Moor de, 2000, p. 152)

³³ Marsh, 2010, www.ecmarsh.com/lxx/michaeas/index.htm (01-06-2010)

³⁴ McKane, 1998, p. 224

³⁵ Koehler & Baumgartner, 2001, p. 181 – lemma: נֶדֶר

³⁶ Woude van der, 1976, p. 253-254

³⁷ Woude van der, 1985, p. 8

³⁸ Alexander & Alexander, 2002, p. 299-300

In het Bijbelboek Koningen wordt vermeld dat Jotham geen slechte koning was (2 Kon 15:34-35a). Jotham heeft de muren versterkt van de stad Jeruzalem, maar voerde ook strijd met de koning van Ammon, welke hij overwon.

Van de koning Achaz kon niet gezegd worden dat hij een goede koning was, in het Handboek bij de Bijbel wordt hij de slechtste koning van Juda genoemd.³⁹ Hij offerde kinderen aan de goden, hij sloopte van alles uit de tempel om zo de verschuldigde belasting te betalen, en er was veel onrust en strijd in zijn regeringsperiode o.a. vanuit Edom, de Filistijnen, het tien stammenrijk en Syrië.

Na koning Achaz kwam zijn zoon Hizkia aan de macht. Van hem ging een beter getuigenis uit: hij heeft de tempel weer schoongemaakt, de eredienst hersteld en leefde voor God. Toch was hij ook niet volmaakt. Hizkia heeft veel betekend voor de infrastructuur van het water.

Op basis van enkel de Bijbelse gegevens, zijn er behoorlijk wat overeenkomsten tussen de klacht van Micha in hoofdstuk 7: 1 – 6 en de tijd van Achaz te zien. Het was immers toen geen fijne tijd, als de Kroniekschrijver stelt dat God de mensen deed zondigen, vanwege de koning Achaz (2 Kron 28:19 ff).

In de commentaren komen veelal andere gedachten naar boven, de een denkt aan een post-exilische periode, anderen aan het Noordelijke rijk met Pekah en Hozea, weer andere aan de tijd van Hizkia met de Assyrische invallen, zie hieronder.

Er van uitgaande dat vs. 1-6 toch de periode is geweest van Achaz, dan wordt vaak voor de vijandin het volk Edom aangewezen. Een andere gedachte is dat het gaat om de volkeren rondom Israël / Juda, maar dan had er een plurale vorm voor vijandin gebruikt moeten worden. De vrouwelijke vorm is gebaseerd op het feit dat het volk een collectivum is en dus een vrouwelijk woord is.⁴⁰ De Edomieten waren het die telkens het volk belaagden en ook in die tijd het land Juda aanvielen. Een andere gedachte is dat het gaat om de rijke elite die van de arme arbeiders en boeren, waartoe Micha zich rekende, de vijand waren. Alleen deze gedachte is niet zo houdbaar, aangezien het dan om een interne strijd zou gaan, maar dit is niet te halen uit de verzen 8-13 en zeker niet uit vs. 14, waar gesproken wordt over Uw volk en Uw kudde.⁴¹ De stad waar het omgaat in vs. 11-12 is dan de stad Jeruzalem. Vervolgens komt er het gebed en de profetie van de bevrijding van God, waarna de lofzang volgt.

Verschillende visies op de context

In de vorige visie gaat men er vanuit dat vs. 1-6 en 7-20 bij elkaar horen, maar dat is niet onomstreden. De algemene consensus is dat vs. 1-7 van eerder datum is en 8-20 van latere datum, zo niet uit de post-exilische periode.⁴² Van der Woude laat zien dat er deuteronomistisch redactiewerk heeft plaats gevonden om het één aan het ander te knopen,⁴³ maar ondertussen rekent hij wel af met een post-exilische datering, omdat de muren uit vs. 11 niet van Jeruzalem kunnen zijn, want het gaat niet om een stadsmuur. Van der Woude verplaatst de profetie van Micha 6-7 naar het Noordelijke rijk en toont aan dat het gaat om de aanvallen van Tiglat Pileser in 732 BC. Zijn onderbouwing is met name op de tekstopbouw en inhoud gestoeld. Hij voert aan dat er een parallel is met Hosea, welke in

³⁹ Alexander & Alexander, 2002, p. 299

⁴⁰ Edelkoort, z.j., p. 213

⁴¹ In het OT wordt het volk van Israël aangeduid als het volk van God, ook al gedroegen zij zich er niet naar. Denk bijvoorbeeld aan de woestijnreis, waarin God zich openbaart aan het volk als hun God. (Ex 20:1; Ps 81:12-14) In het NT wordt er meer onderscheid gemaakt tussen degenen die HEERE dienen door hen Gods volk te noemen en die Hem niet dienen als niet zijn volk te noemen (Rom 10: 6)

⁴² Waltke, 2007, p. 9

⁴³ Hij stelt o.a. dat Micha 1:1 en h 6-7 een toevoeging is, waarmee hij o.a. de eenheid en de vroege datering onderuit haalt van het boek Micha. (Woude van der, 1985, p. 27)

Noord Israël profeteert; plaatsen in hoofdstuk 6-7 verwijzen naar Israël; de hoofdstukken bevatten veel Exodustradities; de hoofdstukken zijn tot geheel het volk gericht, dit was in hoofdstuk 1-5 niet het geval; hoofdstuk 6-7 ademt de sfeer van Deuteronomium.⁴⁴ Een andere reden die hij noemt is dat de Karmel en Gilead verloren zijn gegaan (vs. 14) omdat deze door Assyrië ingenomen zijn.⁴⁵ De vijandin uit vs. 8 en 10 is dus nu het volk Assyrië. De stad waarover het gaat is Samaria. Vs. 11-13 zijn voor Van der Woude een onheilsprofetie voor de vijand Assyrië, hierdoor is er ook meer harmonie tussen vs. 11-12 enerzijds en vs. 13 anderzijds.⁴⁶ Hierbij kan wel de vraag gesteld worden, of er nu onoverkomelijke disharmonie ontstaat tussen vs. 11-13 en 14.

Vs. 18-20 is de motivatie van het gebed uit vs. 17, Van der Woude geeft aan dat Noord Israël meer kansen heeft dan Jeruzalem als het gaat om de landsbelofte, al relativeert hij ook dat het redmiddel waarschijnlijk ingegeven is door de situatie, ofwel: nood leert bidden.

O.a. De Moor heeft een soort tusseninterpretatie, hij stelt dat vs. 14-20 een post-exilische interpretatie is van vs. 1-13.⁴⁷ Hij werkt dit helaas niet uit in zijn artikel. Hierboven is reeds gemeld dat De Moor een mannelijke lezing gevonden heeft in vs. 10. De ik-figuur moet dan Micha zijn en de vijandin de stad Sion. Maar dit geeft nogal wat vragen, zoals Waarom moet Micha persoonlijk schuldbelijdenis doen? Is er dan geen verband met vs. 1-6? Wanneer is Sion dan vertreden? En vs. 11-13 gaat dit ook over Sion? Hoe zit het dan met vs. 14-20, wie moeten er dan geweid worden en wie zijn die volken dan en waar komen die ineens vandaan? De positie van De Moor moet dus nog verder uitgewerkt worden, want er zijn ook hier wat moeilijke struikelblokken aanwezig.

De laatste grote interpretatie van de context is de (post)exilische De inhoud van de (post)exilische context houdt in dat het gaat om de stad Jeruzalem die ten onder ging vanwege de zonde, maar weer opgebouwd zal worden. De vijandin is hier Edom, die spotte met Juda en zich verblijdde over de ondergang van Jeruzalem (Ps 137:7; Ez 25:12; Am 1:11). Anderen denken dat het gaat om Babel zelf, Babel probeert immers het volk te onderdrukken.⁴⁸ Te midden van deze nood is er het gebed tot en hoop op God. De grote toeloop in vs. 12 wordt door Edelkoort gezien als een vervulling in twee perspectieven, deel A, het opbouwen van de muren, gebeurt na de ballingschap, maar deel B, de toestroom van het volk, gebeurt bij de wederkomst. Ook de verlossing van het volk in de verzen 15 ff worden eschatologisch geduid.⁴⁹

Reden voor de Babylonische interpretatie is dat er een grote parallel ligt met Jesaja 40-66, wat ook gezien wordt als een post-exilische toevoeging. Ook daar wordt in de nood de hoop op God gesteld en de verlossing voorzegt, zoals in Micha 7.⁵⁰

Ook zijn er linken te leggen naar de Klaagliederen, waar ook gesproken wordt over het oordeel en over de verlossing van God, zoals Wolff laat zien.⁵¹

Een andere reden, zij het omstreden, is dat de taal en de grammatica die er gebezigd wordt post-exilisch is. Mede door de gedachte dat er Deuteronomische invloeden gezien worden in de tekst als het gaat om afgodendienst, de beloftes van God enz.⁵² In en na de ballingschap

⁴⁴ Woude van der, 1985, p. 26-27

⁴⁵ Woude van der, 1985, p. 120

⁴⁶ Woude van der, 1976, p. 256-258

⁴⁷ Moor de, 2000, p. 154

⁴⁸ Waltke, 2007, p. 451

⁴⁹ Edelkoort, z.j. p. 221-222 + 225

⁵⁰ Edelkoort, z.j. p. 211

⁵¹ McKane, 1998, p. 221

⁵² Conform de vierbronnen these zou het boek Deuteronomium ong. in de vroege 7^e eeuw BC zijn ontstaan, dus ong. een 75 – 100 jaar voor de ballingschap. Na dit tijd waren er verschillende die handelden en dachten conform het boek Deuteronomium,

waren er verschillende Deuteronomistische redacteurs aan het werk die de teksten aanpasten en aanvulden, zoals hierboven al genoemd.

Reflectie

Er zijn dus vier hoofdstromingen in de duiding van de context. Met Van der Woude richtte de eerste stroom zich op Israël en op de stad Samaria met als vijand Assyrië voor de Ballingschap. De tweede stroom richt zich op Jeruzalem met de vijanden Edom of Babel na de Ballingschap. De Moor laat vanuit de tekst als derde zien dat het gaat om Micha en Sion als vijand met een datering van deels pre-exilisch en deels post-exilisch. Tenslotte is er een deel die zich richt op de tijd van Micha voor de Ballingschap en op Jeruzalem als stad en Edom als vijand van Israël. Daarbij kan de context verschillen van de tijd van schrijven.

De onderbouwing van Van der Woude is doordacht en helder, maar het vreemde is dat er van het tien stammenrijk helemaal niets terecht is gekomen. Immers vanuit Babel zijn er geen grote getallen van mensen uit het tien stammenrijk teruggekomen, althans we lezen er niets van in Nehemia en Ezra. De inwoners van Juda daarentegen hebben de muren weer opgebouwd van Jeruzalem en hebben nog een tijdje de God van Israël gediend.

De tweede hoofdstroom ziet de context van h 7 met name na de Ballingschap en ook dat dit na de Ballingschap zou zijn geschreven, alleen hun argumenten rusten op vooronderstellingen die tot op heden nog niet bewezen zijn.⁵³ Te denken valt aan de grammatica, waarvan Waltke zegt dat deze pre-exilisch is.⁵⁴ Ook de parallellen tussen Micha 7 en Jesaja 40-66 zijn niet bevredigend, aangezien Waltke aantoont dat er ook parallellen te ontdekken zijn met pre-exilische geschriften van Jeremia en de eerste hoofdstukken van Micha.⁵⁵

De Moor heeft de moeilijkste lezing als hij stelt dat Jeruzalem de vijand van Micha geworden is. Immers vanuit vs. 1-6 is dit te begrijpen, maar niet vanuit het licht van vs. 11-13 en zeker niet vanuit de verbondsgedachten aan het einde van het hoofdstuk, welke hij ziet als een interpretatie van vs. 1-13. De gedachten van De Moor lijken op de verhouding elite – boeren. De laatste stroming lijkt een logische visie op de context te zijn, maar deze stroming houdt geen rekening met de notie van de Deuteronomische invloeden; met de parallellen met de Klaagliederen, zoals Wolff liet zien. Ook de Noordelijke invloeden, die Van der Woude aanstipt, en de gedachten van De Moor worden hiermee overgeslagen.

Kortom de context is niet gemakkelijk te bepalen op basis van de onderzochte gegevens. Om tot een antwoord te komen op de onderzoeksvraag houd ik vast aan de laatste visie. Redenen hiervoor zijn de gegevens uit de tekst n.a.v. de MT en structuuranalyses en de vervolgeschiedenis van het volk Juda t.a.v. terugkeer ballingschap, heropbouw Jeruzalem enz. Daarbij volgt vanuit de visie dat Micha één geheel vormt en n.a.v. de verzen 1-6 van Micha 7 dat het waarschijnlijk gaat over de aanvallen van Assyrië of Edom in de regeringsperiode van Achaz en Hizkia. Daarnaast kan in de uitwerking van het oordeel over de zonde de ballingschap bedoeld zijn. Ook de eschatologisch duiding, welke Edelkoort aanreikt heeft hier wat zeggen als het gaat om de verzen 11 ff.⁵⁶ Dit zal in hoofdstuk 4 verder uitgewerkt worden.

de zogenaamde Deuteronomisten, welke volgens Van der Woude ook redactiewerk hebben geleverd aan het boek Micha. (Vriezen & Woude van der, 2000, p. 216 + 307)

⁵³ Van der Woude, 1985, p. 120

⁵⁴ Waltke, 2007, p. 11

⁵⁵ Waltke, 2007, p. 11-15

⁵⁶ Niet alleen Edelkoort wijst hier op maar ook anderen, o.a. Robinson (McKane, 1998, p. 223)

2.3. De inhoud van de tekst

In deze paragraaf wordt aan de hand van de indeling uit paragraaf 2.1 de inhoud van de tekst besproken, zoals deze onderzocht is in de literatuur en de structuuranalyses. De Joodse visie en Nieuw testamentische visie zullen soms oplichten, maar worden in de volgende hoofdstukken verder uitgewerkt.

De vijandin en de auteur met God (vs. 7-8)

In de analyse is aangetoond dat vs. 7 niet los te maken is van vs. 8. In vs. 7 wordt de tegenstelling gemaakt met de vorige verzen. De auteur schetst in de voorgaande verzen geen positieve situatie, er is haat en nijd onder elkaar. De auteur doet er niet aan mee en richt zijn blik op de HEERE.

Wie is nu die auteur? In de commentaren zijn er verschillende gedachten hierover. De meeste denken dat het om Micha zelf gaat die spreekt. Taalkundig is dit ook logisch, er wordt in de 1^e persoon gesproken, ware het niet dat in vs. 10 een vrouwelijke vorm gebruikt wordt, zoals in de vorige paragraaf aangegeven. Op basis van dit gegeven menen commentatoren dat het volk zelf spreekt. Tenslotte is er een tussenweg dat Micha zelf spreekt, maar namens het volk. Echter deze gedachte strookt niet met de verbinding met de voorgaande verzen. In vs. 1 wordt al gesproken door de profeet⁵⁷ en deze gaat dus door in vs. 7. Indien Micha dit namens het volk zou zeggen, over wie heeft hij het dan? In dit vers is dat dus een onlogische gedachte en ligt het voor de hand dat Micha het is die hier spreekt.⁵⁸ Micha kijkt dus uit naar de HEERE. Micha denkt hier aan het verbond wat God met de voorvaders gesloten heeft, waar God ook beloofd heeft voor Abraham en zijn nageslacht te zorgen en hen te verlossen.⁵⁹ De profeet stelt zijn hoop op God en niet op de mensen, tegelijkertijd voelt hij zich wel één met het volk, dat blijkt uit vs. 8.

In de vorige paragraaf is geconstateerd dat de vrouwelijke vijand een collectivum weergeeft, en die spreekt Micha hier aan. Indien het alleen Micha was die sprak, hoe kon het vijandige volk hem kennen, die een eenvoudige boer was uit het kleine dorpje Moraset Gat? Om die reden is het logischer dat Micha in vers 8 wel namens het volk spreekt.⁶⁰ Micha vertrouwt op de HEERE, zo zagen we al en daarom kan hij in vs. 8 op deze toonhoogte spreken dat God voor hem zorgt.

De blijdschap van de vijandin kan bepaald worden door de haat en nijd van het volk uit vs. 1-6, die de vijandin ook gezien heeft, en daarom zich al smalend verblijdt over het volk van Juda. Andere redenen voor de blijdschap zijn de vele invallen van buurvolken met de bijbehorende ondergangen (2 Kron 28:5-8+17-18) of de bangheid van de koning Achaz voor de Assyriërs (2 Kron 28:20-21). Micha is dus in gesprek geraakt met de vijanden, maar ondanks de liefdeloosheid van het volk, verwacht Micha liefde van God. In dit vers lijkt er een andere context gebruikt te worden dan in vs. 7, maar het laat opnieuw zien wie God is voor zijn profeet en het bijbehorende volk uit Jeruzalem.

⁵⁷ Edelkoort, z.j., p. 201

⁵⁸ Ook Van der Woude laat zien dat de spreker uit vers 1 en 7 dezelfde is, alleen hij betreft het dan op een andere persoon dan voorgesteld in Micha 1:1, nl. op een profeet uit het Noordelijke rijk. (Van der Woude, 1976, p. 241-247 / Van der Woude, 1985, p. 14)

⁵⁹ Waltke, 2007, p. 431 en o.a. Gen 17:8

⁶⁰ De Moor noemt de genoemde redentatie geforceerd, op basis van de taal. Genoemde redentatie is gestoeld op context en logica als een hypothese voor de uitleg van dit Bijbelgedeelte.

Het oordeel van God (vs. 9-10)

In het volgende deel wordt met name het oordeel van God getoond voor Micha en de zijnen en voor de vijandin.

Zoals reeds gezegd belijdt Micha hier een diepe belijdenis. Immers men zegt nogal wat: 'Ik zal de toornigheid van de HEERE dragen'. Micha wist toch uit het verleden wat dit betekende? Hoeveel keer is de HEERE niet toornig geweest op het volk in de woestijn (Ex 32-33; Lev 10; Num 14, 16 enz.)? Micha wist ook de oorzaak van de toorn van God, namelijk de zonde. Wat deze zonden precies zijn, is niet gemakkelijk op te zeggen. Zijn het de overtredingen van de Thora en de opdrachten van de profeten?⁶¹ Of de zonden uit de voorgaande verzen? Men zou kunnen veronderstellen dat Micha namens een bepaalde groep spreekt, die zich distantieert van de zonde van het volk, vergeving vraagt en het verwacht van God. Uit dit tekst gedeelte is dit niet geheel duidelijk, maar vs. 18 zou hier best op kunnen wijzen, als Micha het heeft over het overblijfsel.

Wanneer nu het volk deze toorn gedragen heeft is niet gemakkelijk te zeggen, was het ten tijde van Achaz, waar de last van de zonde de toorn van God voorstelde, of was het de Babylonische wegvoering die Micha hier profetisch ziet?

Gelukkig is dit niet het enige wat Micha kan zeggen, er klinkt immers een "totdat". Micha weet dat er een einde aan zal komen, omdat God barmhartig en genadig is (Ex 34, Micha 7:18-20). Daarom is het vertrouwen van Micha er nog steeds; Micha verwacht opnieuw de gunst van God.

Voor de vijandin is Micha minder positief. Waar eerste de vijandin blij was, worden de rollen omgekeerd. God laat niet met Zich en Zijn volk spotten (Zach 2:8). De vijandin dacht dat God verdwenen was en niet meer voor Zijn volk zorgde. Dit is geen onbekende uitroep, denk aan de klaagsalmen (Ps. 42, 72 en 115). Het is dus niet nieuw wat het volk hier meemaakt.

Dan volgt het oordeel van God. De vijanden zullen worden tot slijk van de straten, het minste, het laagste, aldus Wolff.⁶² In paragraaf 2.1 is al suggestief de vraag gesteld of het zien op het oordeel de vervulling is van vs. 9, het zien op Gods gerechtigheid. Nu is hier wat voor te zeggen, maar het zien op het oordeel is niet hetzelfde als de smalende blijdschap van de vijandin in vs. 8, zoals o.a. NBV heeft vertaalt. Dit zou ook niet passen, omdat zonet nog maar de belijdenis klonk dat het volk gezondigd heeft en de toorn verdient heeft, alleen niet tot de dood.

Het oordeel in uitvoering (vs. 11-13)

Het oordeel in vs. 11-13 is een omstreden gedeelte. In dit betoog wordt hier niet diep op ingegaan, omdat dit buiten de onderzoeksvraag valt.

Door zich te houden aan de MT wordt de uitleg al beperkt en vervalt de uitleg van Van der Woude zoals in de vorige paragraaf voorgesteld. In het kritisch apparaat worden een aantal opmerkingen gemaakt om de tekst te verduidelijken. Deze zijn niet overgenomen, omdat dit een sterke redactionele lading bevat.

Inhoudelijk wordt er dus gesproken over muren die opgebouwd zullen worden, besluiten die zich verspreiden, mensen die uit alle windstreken zullen komen;⁶³ tegenover de aarde/het land die verwoest zal worden, vanwege de daden die ze gedaan hebben.

In deze woorden zitten opnieuw twee lijnen, één positief oordeel, en één negatief oordeel. Vanuit de context lijkt het te gaan over de stad Jeruzalem, maar hierdoor struikelt men over de betekenis van de muur, een stadsmuur of een omheining. Figuurlijk gezien hebben beide

⁶¹ Waltke, 2007, p. 453

⁶² Waltke, 2007, p. 455

⁶³ Dit is de visie van Robinson. (McKane, 1998, p. 226-227)

wel dezelfde functie en laat het dus zien dat de macht van Jeruzalem weer groter zal worden. Immers wie sterke muren heeft die heeft macht en als er vervolgens gezegd wordt dat de besluiten verspreid zullen worden of de dat grenzen verspreid zullen, zoals sommigen vertalen, laat dat ook weer iets zien van een versterkte machtspositie. De tegenstelling is de ruïne, een symbool van vergane glorie. Vanuit dit perspectief is deze parallel met vs. 9-10 niets anders dan de uitwerking van de aangekondigde positieve en negatieve oordelen over Micha en zijn volk tegenover de vijandin.

Het gebed tot God (vs. 14-17)

Te midden van de dreiging en de smalende blijdschap van de vijandin volgt er nu het gebed van Micha. Het volk had hulp nodig, en Micha zocht deze bij God, de Herder, waar Psalm 23 al van zong en Psalm 80 om bad. Met deze laatste genoemde psalm zijn ook verschillende parallellen te ontdekken. Micha bidt om zorg en leiding voor het volk. Indien dit gebed als een profetie gelezen wordt, is de vervulling duidelijk te vinden in Jezus Christus, Die zich de goede Herder noemt (Jh 10). Micha bidt hier niet zomaar, maar pleit hierop de beloften van God die Hij reeds gedaan had aan Abraham (Gen 15+17). Daarbij bidt hij om weer de weiden van Basan en Gilead te geven. Deze was Juda immers letterlijk kwijt, want dat behoorde aan de Assyriërs, zoals Van der Woude reeds liet zien.⁶⁴ Basan en Gilead stonden bekend om de rijke weiden voor de beesten, een vruchtbare landstreek in het Noorden van Israël.⁶⁵ Gilead was één van de eerste streken die verdeeld werd bij de intocht in Kanaän, omdat deze zo vruchtbaar was in de ogen van de stammen Ruben en Gad (Num 32). Micha bidt dus om die tijd waarin het weer goed is in de relatie met de HEERE. Een tijd waar de HEERE koning is over het volk en hen bestuurt als een herder met zijn staf, die zijn schapen hiermee leidt, beschermt en evt. bestraft. Micha bidt om veilig vruchtbaar land, zonder vijanden, maar alleen met de Herder.

Micha krijgt antwoord van God en God laat hem zien dat Hij weer op dezelfde manier zal optreden als toen Hij het volk uitleidde uit Egypte.

In de volgende verzen laat God bij monde van Micha zien wat hiervan de gevolgen zijn. Nu zullen de vijanden niet alleen schaamtevol zijn (vs. 10) voor God, maar ook angstig. Ze zullen zelfs door het stof gaan van angst. Hier is een opmerkelijke parallel met Gen 3, waar tot de slang gezegd werd dat hij op zijn buik door het stof zal moeten gaan. Micha sluit vs. 17 af met de uitroep: 'en zij zullen vrezen voor U'. Sommigen betrekken dit op het volk van Sion, maar dit is een onlogische keuze, aangezien in dit gedeelte Sion niet aangesproken wordt. Het gaat hier om een bekend verschijnsel uit de psalmen, namelijk de wisseling tussen 2^e en 3^e persoon.⁶⁶ Hier begint de lofprijzing al die in vs. 18-20 zijn hoogtepunt vindt.

⁶⁴ Woude van der, 1985, p. 121

⁶⁵ Edelkoort, z.j., p. 226

⁶⁶ Edelkoort, z.j., p. 228

De lofprijzing op God (vs. 18-20)

Micha begint met de zinspeling op zijn naam, zijn naam betekent 'Wie is de HEERE?'⁶⁷ Dit is geen onbekende vraag in het Midden Oosten, ook bij andere volken komt deze vraag voor om te laten zien dat hun God de grootste is.⁶⁸ Micha bezingt hier de vergevende liefde van God. Opvallend is de parallel met de zonde in de zee werpen en het feit dat Farao met zijn leger in de zee geworpen is (Ex 14). Hier is dus al één van de wonderen concreet gemaakt die de HEERE zou laten zien. Ook komt hier duidelijk de verkiezende liefde van God voor zijn erfdeel naar voren, waarop Hij niet toornig blijft, maar er goedertieren voor is. God denkt aan Zijn verbond zoals aan de aartsvaders beloofd. Van der Woude laat zien dat dit loflied geheel vervuld wordt in Jezus Christus.⁶⁹ Hij die gekomen is om de zonden van Zijn volk te verzoenen en ons geworden is tot wijsheid van God, en rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing (1 Kor 1:30). Wijsheid om de kudde te weiden, rechtvaardigheid om de straf te ontnemen, heiligmaking om voor God te leven en de verlossing van de zonde. Hier wordt opnieuw het eschatologisch perspectief gelegd wat in het NT verder uitgewerkt en in hoofdstuk 4 besproken zal worden.

⁶⁷ Woude van der, 1985, p. 7

⁶⁸ Waltke, 2007, p. 462

⁶⁹ Woude van der, 1985, p. 122

H 3. Micha 7 in Joods perspectief

In dit hoofdstuk wordt de blik gericht op de Joodse literatuur.⁷⁰ Nu is het niet te doen binnen dit bestek om de gehele Joodse literatuur te onderzoeken, daarom zal hoofdzakelijk alleen de Septuaginta⁷¹ en de Targum⁷² behandeld worden, Joodse geschriften vanuit de eeuwen rond de jaartelling.⁷³ De Targum is nauw verbonden aan de synagoge en het onderwijs wat daar gegeven wordt.⁷⁴ De Targum kenmerkt zich door een parafraserend element waarin de tekst geïnterpreteerd en uitgelegd wordt. De Targums kwamen al voor in de 2^e tempelperiode.⁷⁵ De finale vorm van deze Targum is van na 70 AD.⁷⁶

De profeet en Jeruzalem

Micha 7 begint in de Targum met de woorden: ‘De profeet zegt: ‘Wee mij...’’. In de structuur opbouw wordt vers 7 toegevoegd aan de verzen 1-6. Hieruit blijkt dus dat de Targumist de spreker van vs. 7 als de profeet ziet. De LXX heeft hier geen afwijkende tekst en volgt dus de MT, waardoor de exegese vanuit hoofdstuk 2 overgezet kan worden op de LXX.

Opvallend is dat in de Targum de profeet zich niet in de HEERE zelf verheugt maar in het Woord (Memra) van de HEERE. Ligt hier een relatie met hun dagelijkse bezigheid, het onderzoeken van de Tenach? In de latere verzen komt dit fenomeen nog een paar keer voor en wordt dit ook uitgewerkt.

In vs. 8 is de these om de profeet als spreker te zien niet vol te houden, aangezien voor de vijandin Rome wordt gelezen door de Targum. Rome is pas in 63 BC aan de macht gekomen⁷⁷ en toen leefde Micha niet meer. Gedacht moet hier worden aan Jeruzalem, aangezien dit ook letterlijk in vs. 9 gezegd wordt: ‘Jeruzalem zegt:’. De Targumist geeft hier dus een eigen interpretatie aan de tekst op basis van de toenmalige context. Immers de strijd tussen Rome en Jeruzalem was in de 1^e eeuw AD en niet in de 7^e eeuw BC. Waar in de Nieuwtestamentische visie de geest van de profetie eschatologisch ingevuld wordt, richt de Targumist zich op de eigen dagen van de Romeinse onderdrukking.

De vijand

De Targumist vult de tekst dus in de context van de 1^e eeuw in, waar hij voor de vijandin Rome leest. Rome heerste over het volk en de Joodse geleerden moesten niet veel van Rome hebben, zij waren vijanden van elkaar⁷⁸. Grote Middeleeuwse Joodse geleerden dachten aan Babylon (Rashi) of heel algemeen, de naties uit de buurt (Ibn Ezra).⁷⁹ Rashi brengt de context van de tekst weer terug naar de Babylonische wegvoering. De LXX volgt hier bijna letterlijk de MT, en spreekt ook over een vrouwelijke vijand.

⁷⁰ Om niet in herhaling te vallen met het vorige hoofdstuk wordt alleen de aandacht gericht op de specifieke deelvragen en afwijkende teksten.

⁷¹ Marsh, 2010, www.ecmarsh.com/lxx/michaeas/index.htm (01-06-2010)

⁷² Voor de Targum zal gebruikt gemaakt worden van “The Targum of the Minor prophets” uit de serie “The Aramaic bible” – vol.14 (Catheart & Gordon, 1989, p. 126-128)

⁷³ De LXX bevat niet alleen Joodse invloeden, maar ook Hellenistische invloeden vanuit de Griekse wereld (Segbroek van, 2005, p. 84-85).

⁷⁴ Bowker, 1969, p. 9

⁷⁵ Vriezen & Woude van der, 2000, p. 83-84

⁷⁶ Catheart & Gordon, 1989, p. 16-18

⁷⁷ Alexander & Alexander, 2002, p. 520

⁷⁸ Gill, 2002, p. 534-535

⁷⁹ McKane, 1998, p. 218

Profetie of Vloek?

Zoals Van der Woude al aanhaalde, wordt in de LXX vs. 11-12 gezien als een vloek (zie par. 2.2). Ook Rashi toont dit aan, tenminste alleen vs. 11, opvallend is dat volgens Rashi de spreker van de vloek de vijand zelf is en niet de profeet, zoals Van der Woude laat zien.⁸⁰ De Targum daarentegen laat deze profetie positief uitvallen en vult de profetie nog meer in. 'Uw muren' wordt omgezet in 'steden van Israël' en het besluit wordt niet verspreid, maar afgebakend. In vs. 12 zijn de onbekende mensen de ballingen; de rivier is de Eufraat; de zee wordt de Westerse zee. In deze verzen past de Targumist de profetie toe op de verstrooiing van het volk van Israël wat één maal weer een wending zal krijgen door een terugkeer uit allerhande plaatsen. Hiermee baseert de Targumist zich op de MT, aldus McKane.⁸¹ Genoemde topografische plaatsen wijken af van de MT, waar de MT zich richt op het zuiden (Egypte), richt de Targum zich hoofdzakelijk op het Noorden. Ook de LXX doet dit, als zij spreekt over Tyrus en Assyrië. Deze lijn heeft Van der Woude dan ook gebruikt voor zijn these om de profetie in het tien stammen rijk te plaatsen.

Rashi ziet vs. 12-13 als een heilsprofetie, maar niet op de manier van de Targumist. Hij laat zien dat de vijandige volken zullen komen om aan te vallen, maar deze poging zal mislukken en daardoor zullen de inwoners gered zijn.⁸²

Het gebed

Na de profetieën volgt het gebed tot God. In de Targum komt het Woord weer ter sprake, waarmee het volk ondersteund moet worden. De bidder verwacht het geheel van het Woord van de HEERE. Tegelijkertijd legt de bidder een link met de verbondsgedachte tussen het volk en God, als hij spreekt over het erfdeel.

Het weiden van de schapen is in de Targum helemaal losgelaten, waardoor het verband met de streken van Basan, Gilead en Karmel niet gemakkelijk te leggen valt en komt het gebed onsamenhangend over. Daarnaast spreekt de Targumist over de vernieuwing van de wereld. In die vernieuwing krijgt Israël zijn "oude" land weer terug, nl. Karmel, Basan en Gilead, de vruchtbare landstreken. Dan zal Israël weer een unieke positie hebben, aldus Cathcart.⁸³ In de benauwde omstandigheden van de 1^e eeuw wordt de blik gericht op de toekomst. Zijn hier parallellen met de woorden van Jezus over de eindtijd in o.a. Mt 24-25 te ontdekken? Hieruit blijkt dat ook de rabbijnen met de eindtijd bezig waren.⁸⁴

Zowel de Targum als de LXX zien Karmel als een topografische plaats⁸⁵ en niet zoals Koehler als een symbolische naam voor een vruchtbaar land.⁸⁶

De LXX heeft van het laatste deel een profetie gemaakt i.p.v. een gebed, zoals al in het vorige hoofdstuk aangegeven.

De uitkomst

In de volgende verzen (vanaf vs. 15) worden de beloften van God uitgestald en bezongen in een loflied. De LXX wijkt hier nagenoeg niet af van de MT tekst. De Targum heeft een aantal aanvullende opmerkingen toegevoegd. In vs. 17 hebben ze een parallellisme toegevoegd, waar niet alleen de slang wordt genoemd, maar ook de rups die beide door het stof gaan.

⁸⁰ McKane, 1998, p. 222 / Woude van der, 1985, p. 119

⁸¹ McKane, 1998, p. 228

⁸² McKane, 1998, p. 226

⁸³ Cathcart & Gordon, 1989, p. 9, 128

⁸⁴ Het onderwerp de eindtijd bij rabbijnen i.c.m. de woorden van Jezus kan ik hier niet uitwerken, aangezien dit buiten de onderzoeksvraag valt en genoeg stof biedt voor een andere scriptie.

⁸⁵ McKane, 1998, p. 229

⁸⁶ Koehler & Baumgartner, 2001, p. 499 – lemma כַּרְמֵל

Waar de MT spreekt over het angstig zijn van de vijanden gaat de Targum een stap verder en zegt dat de vijand vernietigd zal worden.

De Targum heeft de vraag van vs. 18 omgezet naar een belijdenis: 'Daar is niemand naast U'. Vervolgens laten zij opnieuw "het Woord/Memra" weer ter sprake komen: 'Het Woord heeft weer genade over ons'. Het Woord wordt dan als een metonymia gebruikt voor God. Het Woord (Memra) functioneert soms als een intermediair tussen de wereld en God,⁸⁷ en aangezien de Israëliet de Godsnaam niet wil uitspreken,⁸⁸ formuleren zij het zo. Hier zijn dus ook parallellen te ontdekken met de *λογος* uit Johannes 1.⁸⁹

Dan komt de jubelzang op de vergeving van zonde, de vertreding van de ongerechtigheid. De Targumist kan er maar één rede voor bedenken en dat is de liefde van God. Tenslotte bevat het laatste vers de uitwijding van wanneer en hoe God Zijn beloften heeft kenbaar gemaakt met verwijzingen naar desbetreffende geschiedenissen uit Genesis. Daaraan wordt toegevoegd dat God dergelijke daden zal doen met het volk van de Targumist. In dit gedeelte klinkt telkens door, dat men het alleen verwacht van God.

Reflectie

De Targum en de LXX volgen over de grote lijn de exegese die in het vorige hoofdstuk is gevolgd. Met de spreker in vs. 7 wordt de profeet bedoeld en met de spreker in vs. 8 wordt de stad Sion bedoeld. Maar voor de vijand ligt het wat anders. De Targum spreekt van Rome, terwijl de LXX de MT volgt; een aantal rabbijnen spreken over Babylon of de volkeren rondom. Genoemde verklaringen kwamen we al eerder tegen met uitzondering van Rome. De verklaring hiervoor is dat de Targum pas in de 1^e eeuw geschreven is en dus de context van die tijd in de profetie van Micha is gezet. Waar in de hedendaagse verklaringen geen eenduidig geluid wordt gehoord over de profetie van vs. 11-13, geldt dit ook voor de Joodse literatuur van vroegere dagen. De teksten zijn niet gemakkelijk, de Joodse literatuur brengt daarbij geen andere inzichten dan in het vorige hoofdstuk is beschreven.

De tweede helft van ons tekstgedeelte is dan iets eenvoudiger, al wordt ook niet letterlijk gezegd wat nu precies vs. 17 zal gaan inhouden. Het gebed van vs. 14 laat wel duidelijk zien dat ook in de Joodse literatuur de handelende persoon God Zelf is. Hij wordt dan ook bezongen in de laatste drie verzen, waar terug gegrepen wordt op het verbond dat God met Abraham, Izaäk en Jacob gemaakt heeft.

De Targum kenmerkt zich door een relatie met het Woord, het Memra van de HEERE. In de eerste verzen lijkt er een relatie te liggen met het onderzoek van het Woord, zoals de rabbijnen dagelijks doen. Dit is in vs. 19 niet vast te houden en dient er gedacht te worden aan een metonymia, waar God dus afgebeeld wordt als het Woord, zoals door Catheart uitgewerkt is.⁹⁰

⁸⁷ Catheart & Gordon, 1989, p. 4

⁸⁸ Denk aan de naam Jahweh, bij het voorlezen uit de Tenach wordt hier altijd Adonai gelezen.

⁸⁹ Catheart & Gordon, 1989, p. 4

⁹⁰ Catheart & Gordon, 1989, p. 4

H 4. Micha 7 in Nieuwtestamentisch perspectief

In het Nieuwe Testament komen geen letterlijke citaten voor uit Micha 7. Toch zijn er wel enkele allusies in het NT met Micha 7. Over de context aan sich, zoals in die paragraaf 2.2. behandeld is, wordt niets gerept. Hierdoor is het niet mogelijk om vanuit het NT te zien wie de auteur is.

De lijnen die vanuit het OT en in het bijzonder vanuit Micha 7 worden opgenomen in het NT en verder uitgewerkt worden, zullen de aandacht krijgen, het gaat dan om de verzameling van de volken (vs. 12) de herder (vs. 14) en het verbond (vs. 20).

De verzameling van de volken

In het NT wordt ook gesproken over een verzameling van mensen, maar dan in het laatste oordeel. In hoofdstuk 2 is op vs. 12 niet al te diep ingegaan, maar voor het Nieuwtestamentisch perspectief is het nodig te zien wie die volken nu zijn die komen, want dat betekent dat de overige volken tot de vijand behoren.

Het is Jezus zelf die spreekt over de verzameling van volken, welke zullen komen uit oosten en westen, noorden en zuiden (Mt 8:11; Lc 13:29). De eerst genoemde tekst staat in de context van de genezing van de knecht van de heidense hoofdman van Kapernaüm. Jezus verbaasde zich over het geloof wat deze heiden in Hem had. Vervolgens komt de genoemde tekst, waarna er een oordeel komt over de kinderen van het koninkrijk. Van Bruggen merkt bij deze tekst op dat het niet gaat om de ondergang van Israël, en opgang van de heidenen, de zogenaamde vervangingstheologie, maar dat deze teksten gaan over het delen in de zegen van Abraham, zoals God deze had beloofd (Gen 12:3).⁹¹ De tekst van Lc 13 staat in de context van het laatste oordeel.⁹² Waar in Mt 8 ook gesproken wordt over de buitenste duisternis waar degenen komen die niet op Jezus vertrouwden, geldt dit hier ook in Lc 13. Maar daartegenover staat een groep van velen die wel tot Jezus zullen komen en zullen zitten in het koninkrijk van God. De teksten staan volgens Baarlink als een profetische waarschuwing voor het volk, God wil niet dat het volk verloren zal gaan.⁹³

Bij deze teksten wordt terug verwezen naar Jesaja 2.⁹⁴ Jesaja 2 is bijna letterlijk hetzelfde als Micha 4. In deze teksten wordt ook gesproken over het verzamelen van de volken op de berg Sion, de plaats van de tempel, als een zegen van God.⁹⁵ Daarbij wordt verteld dat het besluit, het Woord van God, zal uitgaan. Hier is dus een parallel met vs. 11-12 van Micha 7.⁹⁶ Jeruzalem staat in het NT symbool voor de hemel, de plaats waar God Zijn volk vergaderd (Gal 4:26; Hebr 12:22; Openb. 3:12; 21:2,10). Vanuit deze gedachte worden dus de woorden uit het OT door Jezus opgenomen en toegepast op het laatste oordeel, waarin vijanden buitengezet zullen worden en de gelovigen bij God mogen komen. De vijanden zijn dus die mensen die niet in God geloven en aan Jezus geen boodschap hebben. Hier wordt dus het eschatologisch perspectief zichtbaar waar Edelkoort al op gewezen heeft, zonder daarbij de letterlijke betekenis van Micha 7 over boord te gooien.

⁹¹ Bruggen van, 2004, p. 142

⁹² Conform de tweebronnen hypothese heeft Mattheüs vs. 11-12 overgenomen uit de context van Lukas 13 en geplaatst in de context van de Romeinse hoofdman, om hiermee het geloof van de hoofdman theologisch te duiden. (Hagner, 1993, p. 205)

⁹³ Baarlink, 1997, p. 147

⁹⁴ Zie Kanttekeningen bij de SV en Hagner, 1993, p. 205

⁹⁵ Hagner, 1993, p. 205

⁹⁶ Edelkoort, z.j., p. 223

De Herder

In Micha 7:14 wordt gebeden om de Herder, die het volk gaat weiden en leiden. In het NT komt dit beeld terug, namelijk in Johannes 10,⁹⁷ als Jezus uitroept: 'Ik ben de Goede Herder; de goede herder stelt zijn leven voor de schapen' (Jh 10:11). Jezus vergelijkt zich hier met een herder, zijn schapen zijn de volgelingen; maar er zijn ook nog andere schapen die Hij aan de kudde moet toevoegen, zodat het één grote kudde wordt (Jh 10:16).^{98,99} Hier is een parallel te ontdekken met het vorige, er is een verzameling aan de gang.

Nu is het de vraag of Micha hierom gebeden zou hebben. Was het niet veel meer om een rust voor het volk onder hand van God, zoals reeds aan getoond? Toch is het wel een vervulling van het gebed, wellicht anders dan Micha gedacht had,¹⁰⁰ maar God wil juist door Zijn Zoon Zijn volk weiden, zo blijkt uit Johannes 10:18 en is Hij daarom zo onvergelijkelijk (Micha 7:18).¹⁰¹ Het leven opofferen voor de schapen door met de wilde dieren te vechten is het diepste, het ultieme weiden van de herder, hiermee beschermt hij zijn kudde en toont hij zijn liefde voor de schapen. Jezus laat dit ook zien als Hij een goede herder tegenover een slaaf zet.

In eschatologisch perspectief is er ook een parallel, als Jezus terugkomt op de wolken van de hemel vergadert Hij alle schapen (Mt 25:32), maar Zijn vijanden zijn verschrikt en roepen om de bergen en heuvels als een schuilplaats, maar het baat hen niet, ze moeten tevoorschijn komen (Lc 23:30; Openb. 6:15,16). Hier komt opnieuw de eschatologisch zin naar voren. Ook Allen wijst hier op, als hij verwijst naar Fil 2:10, waar staat dat alle knie voor Jezus zal buigen.¹⁰²

In hoofdstuk 2 is naar deze uitleg al verwezen, maar vreemd genoeg komt deze in de gebruikte commentaren weinig terug. Men beperkt de uitleg vooral op de context in die dagen. Vanuit de Calvinistische visie op de eenheid tussen het Oude en Nieuwe Testament en dat het Nieuwe Testament (deels) de vervulling is van het Oude wordt deze lijn wel getrokken.¹⁰³ Daarbij blijft wel de uitleg van hoofdstuk 2 staan, maar bovengenoemde uitleg is een profetisch vergezicht boven de geschiedkundige horizon uit. O.a. Aalders heeft hiervoor gepleit vanuit de visie dat God de geschiedenis overziet en dit aan de profeten bekend gemaakt heeft.¹⁰⁴

Het verbond

In vs. 20 roept Micha het uit dat de beloften in vervulling zullen gaan, die God aan Abraham en Jacob beloofd heeft. Deze gedachte komen we ook in het NT tegen. Allen wijst in dit verband op met name Romeinen 5.¹⁰⁵ Allen ziet vs. 20 als een samenvatting van het voorgaande, namelijk de vergeving van zonde. Deze lofprijzing staat ook weer centraal in Romeinen 5. Paulus roemt Christus daar in Zijn vergevende liefde. Hier wordt de lofprijzing gegeven op wat hiervoor behandeld is, namelijk de liefde van de Herder, die Zijn leven gaf

⁹⁷ Verschillende exegeten gaan er vanuit dat Jh 10 en 15 redactionele invoeringen zijn, omdat de "Ik ben woorden" niet gerelateerd zijn aan een bepaalde situatie, zoals bij de anderen (Boonstra, 1985, p. 19-20). In dit betoog laat ik deze kwestie rusten, aangezien Jezus zich ook op andere plaatsen vergelijkt met een herder, zie o.a Mt 18:10-14; 25:32; 26:31

⁹⁸ O.a. Bultman ziet vs. 16 als een storende toevoeging, andere vinden het juist passen dat Johannes spreekt over de heidenmissie n.a.v. het sterven van Jezus, zoals ook in Jh 12:20ff en 19:35 (Boonstra, 1985, p. 15).

⁹⁹ O.a. met Ridderbos stellen we dat het hier gaat om Joden-heidenen niet om de visie van de gemeente van Johannes – ander christelijke gemeentes, zoals J.L. Martyn gesteld heeft. (Ridderbos, 1987, p. 422)

¹⁰⁰ Vanuit onze positie in de 21^e eeuw kunnen we niet meer de positie van Micha exact bepalen, maar bedenkend dat hij in Micha 2:12 reeds geprofeteerd had over de verzameling van de schapen en de Doorbreker die zal komen (vs. 13) is de gedachte dat Micha uitzag naar de Messias niet uit te sluiten.

¹⁰¹ Woude van der, 1985, p. 122

¹⁰² Allen, 1976, p. 400

¹⁰³ Genderen van & Velema, 1992, p. 72-78

¹⁰⁴ Aalders, 1952, p. 204

¹⁰⁵ Allen, 1976, p. 402

voor de schapen. Paulus doet dit niet alleen in Romeinen 5, maar ook in Efeze 2, Filippensen 2 enz. Het thema van de lofprijzing op de vergeving van zonde en de genade van God komt vele keren voor in het NT.

Toch zijn er ook andere lijnen te ontdekken in vs. 20, namelijk de letterlijke beloftes van God aan Abraham: de beloftes van het nageslacht, het land, de vrede en de zegen.

Allereerst is de komst van de Messias één van de vervullingen van deze belofte. Ten tweede verwijst Paulus ook naar die beloftes als hij in de niet gemakkelijke hoofdstukken Rom. 9 en 11 spreekt over de verkiezing en trouw van God voor het Joodse volk, de nakomelingen van Abraham en Jakob (Rom 11: 1, 5).¹⁰⁶ Ook al is het volk gevallen in de zonde en liggen ze onder toorn van God (Micha 7:8,9), toch klinkt de belofte in Romeinen 11:26, dat geheel Israël zalig zal worden, want God is getrouw en zal goedertierenheid geven.¹⁰⁷

Als laatste lezen we ook in de beloftes dat in dat volk van Abraham de volken gezegend geworden. Ook dit onderwerp keert terug bij Paulus, zo laten verschillende commentaren zien.¹⁰⁸ In Galaten 3:29 spreekt Paulus over de gelovigen die in Israël ingelijfd worden en dus mede-erfgenaam worden. Ze gaan tot het verbondshoofd Christus behoren en mogen zo delen in de rijkdom van beloften die God aan Abraham gegeven heeft.

Reflectie

Kortom wat in het NT gebeurt met de gedachten vanuit het OT en in het bijzonder Micha 7, is dat men zich niet beperkt tot alleen het Joodse volk, maar dat de lijnen breder getrokken worden tot alle volken, waarbij tegelijk de basis blijft staan. Deze lijnen zijn eschatologisch van aard en vinden op zich niet hun idee in Micha 7, maar veel meer in de woorden van Christus zelf, die Zijn discipelen erop uitstuurde om over de gehele wereld het evangelie te verkondigen (Mt 28). Het zijn dan ook geen letterlijk citaten, maar gedachten die opgenomen zijn en uit worden gewerkt.

In de gedachte van het NT zijn de ongelovigen de vijandin uit Micha 7. Daarna bidt Micha om de Goede Herder Jezus Christus en de lofprijzing is niet anders dan de lof op God die ook in het NT naar Zijn volk wil omzien in vergevende liefde en "Zijn blikveld" verbreed heeft tot de gehele wereld.

¹⁰⁶ Vanwege de beperking worden de teksten alleen genoemd en niet verder uitgewerkt.

¹⁰⁷ Over de landbeloftes komen we in het Nieuwe testament niets of heel weinig tegen, in dit bestek laat ik dit ook rusten, dit thema geeft immers al stof genoeg om dit voor een zelfstandig onderwerp in een scriptie te nemen.

¹⁰⁸ Allen, 1976, p. 404; Waltke, 2007, p. 466; Edelkoort, z.j., p. 230

Conclusie

Micha 7 is niet een gemakkelijk hoofdstuk, dit bleek gedurende het onderzoek in de wijd uitlopende visies van de verschillende commentatoren. In dit laatste hoofdstuk dient er een antwoord geformuleerd te worden op de onderzoeksvraag. Maar eerst worden er een aantal uitgangspunten en aanbevelingen genoemd voor verder onderzoek.

Uitgangspunten

Een bachelorwerkstuk kenmerkt zich met name door beperken, dit blijkt ook uit de verschillende noten in het werkstuk. Uitgangspunten voor de exegese die gehanteerd zijn, is dat er alleen gefocust is op allereerst het tekstgedeelte zelf, daarnaast voor de context op de Bijbelse gegevens uit Koningen en Kronieken en de commentaren. Hiermee wordt dus een groot deel overgeslagen, zoals de relatie met de boek Micha zelf, de andere profeten, de ongewijde geschiedenis, de herkomst van de beloften en de actualiteit daarvan enz. enz.

Voor de Joodse literatuur is er alleen gekeken naar de Targum en LXX met enkele uitbreidingen van een Joods geschrift in de Middeleeuwen, ook hiermee wordt een reeks aan inzichten onaangeroerd gelaten vanuit de afgelopen eeuwen.

Voor de Nieuw Testamentische literatuur was het ook alleen een verkenning, vragen als wat de context van die tijd met de verschillende stromingen voor invloed had op de aangehaalde woorden of waar de gedachten van het NT elders te vinden zijn in andere literatuur of het overige OT moesten met rust gelaten worden.

Aanbevelingen

Voor verder onderzoek is het zinvol om allereerst bovengenoemde punten mee te nemen, daarnaast een vergelijk te maken tussen verschillende visies op Micha 7 vanuit de structuur van de tekst en wat voor gevolgen dit heeft voor het bepalen van de context. Hiermee komt er een relatie voor de dag die de sleutel geeft tot het onderkennen van de vooronderstellingen van de diverse commentatoren. Hiermee komt er meer inzicht in de verschillende soorten van exegese. Hetzelfde geldt uiteraard ook voor de verschillende Joodse gedachten en de Nieuw testamentische literatuur.

Met deze verzameling aan geordende gedachten komt de tekst beter tot zijn recht, omdat de verschillende leesbrillen van de auteurs bekend worden.

Tenslotte is het beter voor het verstaan van de tekst om niet een deel te nemen, maar om het gehele boek Micha te overzien en te exegetiseren, zodat de relaties onderling duidelijker worden, hierdoor zijn de commentatoren ook beter te begrijpen.

Micha 7¹⁰⁹

Vanuit de context ligt voor de hand dat Micha degene is die in het begin spreekt, hij begint in vs. 1 en dit loopt in het hoofdstuk door. Vanaf vs. 8 is deze these niet te handhaven, althans hij spreekt dan niet meer voor zichzelf. Reden hiervoor is de vrouwelijke suffix bij God in vs. 10. Binnen het geheel van de context zou dit wijzen op één van de volkeren die Micha aanspreekt als ambassadeur van het volk. De vijandin kunnen verschillende volkeren zijn. Vanuit de datering van pre-exilisch wordt er gedacht aan Edom of Babel, of de verschillende volkeren rondom. De post-exilisch gedachten gaan uit naar Babel.

¹⁰⁹ Voor de algemene uitleg wordt verwezen naar paragraaf 2.3 en de hoofdstuk 3 en 4, waarin het uitgebreid behandeld wordt, in de conclusie wordt alleen de aandacht gericht op de specifieke deelvragen.

Voor de vrouwelijke suffix wordt soms een mannelijke suffix gelezen in de verschillende bronnen, dit betekend dat Micha zelf spreekt en Sion de vijandin zou zijn, maar op basis van het vervolg zijn deze gedachten niet gemakkelijk te verklaren.

Wie nu precies de vijandin is, is op basis van ons onderzoek niet met zekerheid te stellen. Vanuit de vooronderstelling dat de context bepaald wordt vanuit de tijd van Achaz en Hizkia gaat de voorkeur uit naar Edom of Assyrië.

In vs. 14 bidt Micha tot God, of Hij het volk wil weiden en voor het volk wil zorgen. God beloofd dat Hij weer de wonderen zal laten zien, zoals Hij bij de uittocht heeft gedaan. Voor de vijand heeft dit geen beste gevolgen. Hier komen eschatologische gezichten aan het licht welke in het NT verder uitgewerkt worden.

Micha 7 in Joods perspectief

Vanuit de Targum is het Micha die spreekt in vs. 7. Vanaf vs. 8 komt Jeruzalem aan het woord, die het woord richt aan de vijand, nl. Rome. Met deze invulling wordt de context van het moment van schrijven (1^e eeuw AD) in de tekst van Micha geplaatst. Latere rabbijnen verplaatsen de context weer terug naar de tijd van Micha en spreken over Babel of de volkeren rondom.

In vs. 14 wordt het gebed gericht tot God om het Woord te sturen die het volk zal leiden. Vanuit de verschillende verzen in Micha 7 blijkt dat het niet zozeer gaat om de Thora, maar dat het Woord een metonymia is van God zelf. Het volk richt zich dus eveneens op God.

Micha 7 in Nieuwtestamentisch perspectief

Vanuit het NT is geen 1:1 vergelijking te maken met Micha 7. In het NT komen wel parallele gedachten voor met Micha 7.

In het licht van het NT is niet te bepalen wie er nu spreekt. De vijand voor het NT zijn degenen die God niet willen dienen en Hem lief willen hebben. Degene die zal weiden is Jezus Christus, die zichzelf de Goede Herder noemt, die letterlijk Zijn leven overgeeft voor Zijn volk. De gedachten van de verzameling vanuit vs. 12 en de gevolgen van het werk van Jezus komen naar voren in de wederkomst van Christus. Dan zal blijken wie de vijand zal zijn en wie tot Gods volk behoort. Daarvoor geldt dat er voor de Joden nog perspectieven zijn vanuit het verbond, zoals Paulus dit weergeeft in de Romeinen brief.

Waar de Joden vooral de tekst van Micha in hun eigen context plaatsen, wordt in het NT de tekst hoofdzakelijk geprojecteerd op de eschatologie van de wereld en wederkomst van Christus.

Tenslotte, de exegese van Micha 7 is niet exact uit te leggen en te duiden zonder gebruik te maken van vooronderstellingen, hierdoor heeft de uitleg helaas altijd iets subjectiefs in zich.

Bibliografie

- Aalders, G. C. (1952). *Oud-testamentische kanoniek*. Kampen: J. H. Kok.
- Alexander, P., & Alexander, D. (Red.). (2002). *Handboek bij de Bijbel*. Kampen: J.H. Kok.
- Allen, L. C. (1976). *The books of Joel, Obadiah, Jonah, and Michah (NICOT)*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co.
- Alt, A. e. (1997). *Biblia Hebraica StuttGartensia*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft.
- Baarlink, H. (1997). *Matteüs I, een praktische toelichting (T&T)*. Kampen: J.H. Kok.
- Boonstra, S. (1985). *Het evangelie naar Johannes, exegeese van de hoofdstukken X-XVII*. Amsterdam: VU uitgeverij.
- Bowker, J. (1969). *The targums and rabbinic literature*. Cambridge: University Press.
- Bruggen van, J. (2004). *Matteus, het evangelie voor Israël (CNT)*. Kampen: J.H. Kok.
- Calvijn, J. (2004). *Kleine profeten III-V (Verklaring van de Bijbel)*. Kampen: De Groot Goudriaan.
- Catheart, K. J., & Gordon, R. P. (1989). *The targum of the minor prophets (The Aramaic bible vol. 14)*. Edinburgh: Clark.
- Edelkoort, A. H. (z.j.). *Micha, de profeet vol recht en heldenmoed*. Baarn: Bosch & Keuning N.V.
- Genderen van, J., & Velema, W. H. (1992). *Beknopte Gereformeerde dogmatiek*. Kampen: J.H. Kok.
- Gill, D. (2002). Joden onder Romeins bewind: de provincie Judea. In P. Alexander, & A. D. (Red.), *Handboek bij de Bijbel* (pp. 534-535). Kampen: J.H. Kok.
- Hagner, D. A. (1993). *Matthew 1-13 Dl. 33a (Word Biblical Commentary)*. Dallas, Texas: Word books publisher.
- Koehler, L., & Baumgartner, W. (2001). *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament*. Leiden: Brill.
- Korpel, M. C. (2003). *Methode van Structuuranalyse voor Bijbels Hebreeuwse poëzie, een beknopte inleiding*. z.p.: z.u.
- Korpel, M. C. (2005). *Handleiding Exegese Oude testament*. Utrecht: Universiteit Utrecht, fac. Geesteswetenschappen, subfac. Godgeleerdheid, sectie OT en Hebreeuws.
- Lettinga, J. P. (2000). *Grammatica voor Bijbels Hebreeuws*. Leiden: Brill.
- Marsh, E. C. (2010). *English Translation of the Greek Septuagint Bible*. Opgeroepen op Juni 01, 2012, van The Common Man's Prospective: www.ecmarsh.com/lxx/michaeas/index.htm
- McKane, W. (1998). *The book of Micah*. Edinburgh: T&T Clark LTD.
- Moor de, J. C. (2000). Micha 7:1-13: The lament of a Disillusioned Prophet. In M. Korpel, & J. M. Oesch, *Delimitation Criticism, a new tool in Biblical scholarship* (pp. 149-196). Assen: Van Gorcum.
- Ridderbos, H. N. (1987). *Het evangelie naar Johannes: proeve van een theologische exegeese dl. I*. Kampen: J.H. Kok.
- Segbroeck van, F. (2005). *Het Nieuwe testament leren lezen*. Leuven: VBS/Acco.
- Vriezen, T. C., & Woude van der, A. (2000). *Oud-Israëlitische & Vroeg-Joodse literatuur*. Kampen: J.H. Kok.
- Waltke, B. K. (2007). *A commentary on Micah*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishin Co.
- Woude van der, A. S. (1976). *Micha (POT)*. Nijkerk: G.F. Callenbach B.V.

Woude van der, A. S. (1985). *Profeet en establishment, een verklaring van het boek Micha*. Kampen: J.H. Kok.

Gebruikte Bijbelvertalingen¹¹⁰:

- Statenvertaling (SV)
- Nieuwe vertaling 1951 (NBG)
- Willibrordvertaling 1995 (WV)
- Nieuwe Bijbelvertaling 2004 (NBV)
- Herziene Statenvertaling 2010 (HSV)

¹¹⁰ Standaard zal de eigenvertaling gebruikt worden voor het te behandelen tekstgedeelte, voor de overige passages is gebruik gemaakt van de Statenvertaling, tenzij anders vermeldt.

Bijlagen

Bijlage 1: Uitgewerkte vertaling	I
Bijlage 2: Structuuranalyses	XV
Bijlage 3: Nederlandse vertaling van Targum	XXII

Tekstgedeelte: Vers 8				
Hebreeuwse tekst: אֶל־תִּשְׂמְחִי אִיבְתִּיל לִי כִי נִפְלִיתִי קָמְתִי כִי־אֲשָׁב בְּחֹשֶׁךְ יְהוָה אֹר לִי: ס				
Vertaling: Verblijdt u niet over mij mijn vijandin, Wanneer ik zal vallen, ik zal [weer] opstaan; Wanneer ik zal zitten in het duister, De HEERE is een licht voor mij.				
Vorm	Determinatie	Woorden- boekvorm	Betekenis Woorden- boekvorm	§ Lett. / WB
אֶל־	Negatie	אֶל־	Niet	
תִּשְׂמְחִי	Q luss 2FSG + suffix 1CSG	שִׂמַּח	Verblijden over een persoon in kwaadaardige vreugde	
אִיבְתִּיל	F sg + suffix 1CSG	אִיב	Vijand	38
לִי	Prepositie + suffix 1CSG	לִי	(behorend) aan / naar / tot / voor	§ 63a
כִּי	Voegwoord	כִּי	Want / omdat / wanneer	L 79
נִפְלִיתִי	Q pf 1CSG	נָפַל	Vallen	
קָמְתִי	Q pf 1CSG	קָם	Opstaan	
כִּי־	Voegwoord	כִּי	Want / omdat / wanneer	L 79
אֲשָׁב	Q pf 1CSG	יָשַׁב	Zitten	
בְּחֹשֶׁךְ	Prepositie + LW + M sg	בְּ	In / op / met / door	§ 63a
		חֹשֶׁךְ	Duister	
יְהוָה	Naam	יְהוָה	De HEERE	
אֹר	C sg	אֹר	Licht voor de vrome om te leven / daglicht	24-25
לִי:	Preaopositie + suffix 1CSG	לִי	(behorend) aan / naar / tot / voor	§ 63a
ס	Setuma			

Tekstgedeelte: Vers 9				
Hebreeuwse tekst: זַעַף יְהוָה אֲשָׁא כִּי חָטְאתִי לוֹ עַד אֲשֶׁר יִרְיַב יְרִיב וְעֵשָׂה מִשְׁפָּטִי יוֹצִיאֲנִי לְאוֹר אֶרְאֶה בְּצַדִּיקוֹ:				
Vertaling: Ik zal de toornigheid van de HEERE dragen, Want ik heb tegen Hem gezondigd; Totdat Hij mijn rechtszaak zal bepleiten, En mijn recht zal doen, Hij zal mij brengen naar het licht, En ik zal op Zijn gerechtigheid zien.				
Vorm	Determinatie	Woorden- boekvorm	Betekenis Woorden- boekvorm	§ Lett. / WB
זַעַף	M sg construct	זַעַף	Toorn(igheid) Woede / razernii	277
יְהוָה	Naam	יְהוָה	De HEERE	
אֲשָׁא	Q ipf 1CSG	נשא	Dragen / lijden	726
כִּי	Voegwoord	כִּי	Want / omdat / wanneer	L 79
חָטְאתִי	Q pf 1CSG	חטא	Zondigen / fout zijn	304
לוֹ	Prepositie + suffix 3MSG	לְ	(behorend) aan / naar / tot / voor	§ 63a
עַד	Prepositie	עַד	Tot	§ 63g
אֲשֶׁר		אֲשֶׁר	Waarvan geldt	
יִרְיַב	Q ipf 3MSG	ריב	Iemands zaak bepleiten	1224
יְרִיב	M sg + suffix 1CSG	יְרִיב	Proces / rechtszaak	1226
		וְ	Maar / en	
וְעֵשָׂה	Voegwoord + Q pf 3MSG	עשה	Verzorgen, klaarmaken, handelen, maken, doen, scheppen	890
מִשְׁפָּטִי	M sg + suffix 1CSG	מִשְׁפָּט	Beslissing / oordeel / recht	651
יוֹצִיאֲנִי	Hi ipf 3MSG + suffix 1CSG	יצא	Naar het licht brengen	426
לְאוֹר	Prepositie + C sg	לְ	(behorend) aan / naar / tot / voor	§ 63a
		אוֹר	Licht voor de vrome om te leven / dadlicht	24-25
אֶרְאֶה	Q ipf 1CSG	ראה	Zien	1157
		בְּ	In / op / met / door	§ 63a
בְּצַדִּיקוֹ:	Prepositie + F sg + suffix 3MSG	צִדִּיק	Nauwkeurigheid / billijkheid / gerechtigheid / gemeenschappelijke	1004

Tekstgedeelte: Vers 10				
Hebreeuwse tekst: וַתֵּרֶא אִלְבְּתִי וַתְּכַסֶּהּ בּוֹשָׁה הָאִמְרָה אֵלַי אִי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עֵינַי תִּרְאֶינָה בָּהּ עַתָּה תִּהְיֶה לְמִרְמָס בְּטִיט חוּצוֹת:				
Vertaling: Maar mijn vijandin zal [het] zien, en schaamte zal haar bedekken, Welke tot mij zei: Waar is de HEERE, uw God? Mijn ogen zullen op haar zien, nu zij zal worden tot een vertreden land gelijk slijk van de straten.				
Vorm	Determinatie	Woordenboekvorm	Betekenis Woordenboekvorm	§ Lett. / WB
וַתֵּרֶא	Q lus cons 3FSG	רָאָה	Zien	1157
אִלְבְּתִי	F sg + suffix 1CSG	אֹיֵב	Vijand	38
וַתְּכַסֶּהּ	Pi ipf cons 3FSG + suffix 3FSG	כָּסָה	Bedekken / verbergen	488
בוֹשָׁה	F sg	בוֹשָׁה	Schande / schaamte	117
הָאִמְרָה	Lw + Q part. F sg	אָמַר	Zeggen	
אֵלַי	Prepositie + suffix 1CSG	אֶל-	Naar, tot	§ 63g
אִי־	Vragend vnw + suffix 3MSG	אִי	Waar?	38
יְהוָה	Naam	יְהוָה	De HEERE	
אֱלֹהֶיךָ	M pl + suffix 2FSG	אֱלֹהִים	God	
עֵינַי	M du + suffix 1CSG	עֵין	oog	818
תִּרְאֶינָה	Q ipf 3FPL	רָאָה	Zien	1157
בָּהּ	Prepositie + suffix 3FSG	בְּ	In / op / met / door	§ 63a
עַתָּה	Voegwoord	עַתָּה	Nu	901
תִּהְיֶה	Q ipf 3FSG	הָיָה	Geschieden / gebeuren, komen / worden / samenzijn	243
לְמִרְמָס	Prepositie + M sg	לְ	(behorend) aan / naar / tot / voor	§ 63a
		מִרְמָס	(te) vertreden land	637
בְּטִיט	Prepositie + M sg construct	בְּ	Overeenkomstig / gelijk	§ 63a
		טִיט	Modder / natte leem / slijk / bodem van een cistern	374
חוּצוֹת:	M pl	חוּץ	Straat	298

Tekstgedeelte: Vers 12				
Hebreeuwse tekst: יום הוא ועדיד יבוא למני אשור וערי מצור ולמני מצור ועד-נהר וים מים ונהר החר:				
Vertaling: En op die dag zal men tot u komen, vanuit Assur en de steden van Egypte; en vanuit Egypte tot aan [de] rivier, en [van de] zee tot de zee en [van de] berg [tot] de berg.				
Vorm	Determinatie	Woorden- boekvorm	Betekenis Woorden- boekvorm	§ Lett. / WB
יום	M sg	יום	Dag	
הוא	Persoonlijk vnw 3MSG	הוא	Die / hij / het	240
ועדיד	Voegwoord + Prepositie + suffix 2MSG	ו	Maar / en	
		עד	Tot	§ 63g
יבוא	Q ipf 3MSG	בוא	(op)komen	112
למני	Prepositie + Preap. מן (in poëtische vorm)	ל	(behorend) aan / naar / tot / voor	§ 63a
		מן	Van uit / weg van	§ 63f
אשור	Naam		Assur	
וערי	Voegwoord + F pl construct	ו	Maar / en	
		עיר	Stad	821
מצור	Naam	מצרים	Egypte	623
ולמני	Voegwoord + Prepositie + Preap. מן (in poëtische vorm)	ו	Maar / en	
		ל	(behorend) aan / naar / tot / voor	§ 63a
		מן	Van uit / weg van / tot	§63f/599
מצור	Naam	מצרים	Egypte	623
ועד	Voegwoord + Prepositie	ו	Maar / en	
		עד	Tot	§ 63g
נהר	M sg	נהר	Rivier	
ויים	Voegwoord + M sg	ו	Maar / en	
		ים	Zee	
מים	Prepositie + M sg	מן	Van uit / weg van / tot	§63f/599
		ים	Zee	
ונהר	Voegwoord + M sg	ו	Maar / en	
		נהר	Berg	
החר:	Lw + M sg	הר	Berg	

Tekstgedeelte: Vers 14				
Hebreeuwse tekst: רעה עמך בשבטך צאן נחלתך שכני לבדד יער בתוך פרמל ירעו בשן וגלעד בימי עולם:				
Vertaling: Weid Uw volk met Uw staf, de kudde van Uw erfdeel, Wonende alleen in het woud, in het midden van een vruchtbaar land; Laat ze in Basan en Gilead weiden, gelijk [in] vroegere dagen.				
Vorm	Determinatie	Woorden-boekvorm	Betekenis Woorden-boekvorm	§ Lett. / WB
רעה	Q Imp 2MSG	רעה	Weiden	1258
עמך	M sg + suffix 2MSG	עם	Volk	
בשבטך	Prepositie + M sg + suffix 2MSG	ב	In / op / met / door	§ 63a
		שבט	(Herders)staf	1388
צאן	M sg construct	צאן	Kudde (schapen en seiten)	993
נחלתך	F sg + suffix 2MSG	נחלה	Erfenis / erfdeel	687
שכני	Q ptc M pl construct	שכן	Wonen / vestigen	1497
לבדד	Prepositie + M sg	ל	(behorend) aan / naar / tot / voor	§ 63a
		בדד	alleen	109
יער	M sg	יער	Bos / woud	422
בתוך	Prepositie + Prepositie construct	ב	In / op / met / door	§ 63a
		תוך	In het midden	
פרמל	M sg	פרמל	Boomgaard / vruchtbaar land	499
ירעו	Q lus 3MPL	רעה	Weiden	1258
בשן	Naam		Basan	
וגלעד	Voegwoord + Naam	ו	Maar / en	
			Gilead	
בימי	Prepositie + M pl construct	ב	Overeenkomstig / gelijk	§ 63a
		ים	Dag	
עולם:	M sg	עולם	Lange / toekomstige / oude tijd	798

Tekstgedeelte: Vers 17

Hebreeuwse tekst: יִלְחֲכוּ עִפְרָה כַּנְחָשׁ בְּזַחְלֵי אֲרֶז יִרְגְּזוּ מִמִּסְגְּרֹתֵיהֶם אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִפְחָדוּ וַיִּרְאוּ מִמֶּנּוּ:

Vertaling: Zij zullen stof oplekken gelijk de slang,
gelijk de kruipenden van de aarde;
zij zullen beven uit hun schuilplaatsen;
Voor de HEERE, onze God, zullen zij angstig zijn,
En zij zullen vrezen voor U.

Vorm	Determinatie	Woorden- boekvorm	Betekenis Woorden- boekvorm	§ Lett. / WB
יִלְחֲכוּ	Pi ipf 3MPL	לָחַן	Oplekken (Pi)	
עִפְרָה	M sg	עִפְרָה	Stof / grond / puin / graf / de wereld van de dood	861
כַּנְחָשׁ	Prepositie + Lw + M sg	כֶּ	Overeenkomstig / gelijk	§ 63a
		נָחַשׁ	Slang	690
בְּזַחְלֵי	Prepositie + Q ptc M pl construct	כֶּ	Overeenkomstig / gelijk	§ 63a
		זָחַל	Kruipen	267
אֲרֶז	F sg	אֲרֶז	Aarde, land	
יִרְגְּזוּ	Q ipf 3MPL	רָגַז	Beven	1182
מִמִּסְגְּרֹתֵיהֶם	Prepositie + F pl + suffix 3MPL	מִן	Van uit / weg van	§ 63f
		מִסְגְּרָתָהּ	Gevangenis	604
אֶל־	Prepositie	אֶל־	Naar, tot	§ 63g
יְהוָה	Naam	יְהוָה	De HEERE	
אֱלֹהֵינוּ	M pl + suffix 1CPL	אֱלֹהִים	God	
יִפְחָדוּ	Q ipf 3MPL	פָּחַד	Angstig zijn / met schroom	922
וַיִּרְאוּ	Q ipf cons 3MPL	יָרָא	Vrezen	433
מִמֶּנּוּ:	Prepositie + suffix 2MSG	מִן	Van uit / weg van	§ 63f

Tekstgedeelte: Vers 18

Hebreeuwse tekst: מִי־אֵל כְּמוֹד נִשְׂא עֹן וְעִבֵּר עַל־פְּשַׁע לְשֹׂאֲרֵית נִחְלָתוֹ לֹא־הִחְזִיק לְעַד אִפּוֹ כִּי־חָפֵץ חֶסֶד
הוא:

Vertaling: Wie is God gelijk U,
vergevende de zonde, voorbijgaande aan de overtreding,
behorend aan het overblijfsel van Zijn erfdeel?
Hij zal niet voor eeuwig Zijn toorn vasthouden,
Want Hij heeft vreugde in goedertierenheid.

Vorm	Determinatie	Woordenboekvorm	Betekenis Woordenboekvorm	§ Lett. / WB
מִי־	Vragen vnw	מִי	Wie?	
אֵל	M sg	אֵל	God	
כְּמוֹד	Prepositie + suffix 2MSG	כִּי	Overeenkomstig / gelijk	§ 63a
נִשְׂא	Q ptc M sg	נִשְׂא	Wegbrengen / vergeven	726
עֹן	C sg	עֹן	Misdaad / zonde / onrechtvaardigheid	800
וְעִבֵּר	Q ptc cons M sg	עִבֵּר	Passeren / voorbij gaan	779
עַל־	Prepositie	עַל	Boven(op) / over / wegens	§ 63g
פְּשַׁע	M sg	פְּשַׁע	Overtreding / criminele daad	981
לְשֹׂאֲרֵית	Prepositie + F sg construct	לְ	(behorend) aan / naar / tot / voor	§ 63a
		שֹׂאֲרֵית	Rest / overblijfsel	1380
נִחְלָתוֹ	F sg + suffix 3MSG	נִחְלָה	Erfenis / erfdeel	687
לֹא־	Negatie			
הִחְזִיק	Hif pf 3MSG	חָזַק	Vasthouden	304
לְעַד	Prepositie + M sg	לְ	(behorend) aan / naar / tot / voor	§ 63a
		עַד	Voor eeuwig	786
אִפּוֹ	M sg + suffix 3MSG	אִף	Neus(gaten) / boosheid / toorn / woede	
כִּי־	Voegwoord	כִּי	want	
חָפֵץ	Q pf 3MSG	חָפֵץ	Verlangen / heeft vreugde in	340
חֶסֶד	M sg	חֶסֶד	Genade / barmhartigheid / goedertierenheid	336
הוא:	Pers vnw 3MSG	הוּא	Hij / het / die	

Bijlage 2: Structuuranalyses

Structuuranalyse poëzie

In onderstaande tabel is een totaal overzicht gegeven van de indeling van het tekstgedeelte. Na de tabel volgt er de onderbouwing in diverse overzichten.

(sub.) canto	Cantikel	Strofe	Vers / cola	Hebreeuwse tekst	Masoretisch accent	Vertaling
IA	i	1	7aA	וְאֲנִי בִיהוּהָ אֲצַפֶּה	5	Maar ik kijk uit naar de HEERE,
			7aB	אוֹחִילָהּ לְאֵלֹהֵי יִשְׁעֵי	2	ik zal wachten op de God van mijn verlossing;
			7bA	יִשְׁמְעֵנִי אֱלֹהֵי:	1	mijn God zal mij horen.
		2	8aA	אֶל־תִּשְׁמַחֵנִי אִבְתִּילִי לִי	5	Verblijdt u niet over mij mijn vijandin,
			8aB	כִּי נִפְלֵתִי קָמְתִי	2	Wanneer ik zal vallen, ik zal [weer] opstaan;
			8bA	כִּי־אֲשֵׁב בַּחֹשֶׁךְ	5	Wanneer ik zal zitten in het duister,
8bB	יְהוָה אֹרֶךְ לִי: ס	1	De HEERE is een licht voor mij.			
IB	i	1	9aA	זַעַם יְהוָה אֲשֵׁא	5	Ik zal de toornigheid van de HEERE dragen,
			9aB	כִּי חָטָאתִי לוֹ	2	Want ik heb tegen Hem gezondigd;
			9bA	עַד אֲשֶׁר יִרְיֵב רִיבִי	10	Totdat Hij mijn rechtszaak zal bepleiten,
			9bB	וְעָשָׂה מִשְׁפָּטִי	5	En mijn recht zal doen,
			9bC	יּוֹצִיאֵנִי לְאוֹר	5	Hij zal mij brengen naar het licht,
		9bD	אֲרֹאֶה בְּצַדִּיקוֹ:	1	En ik zal zien in Zijn gerechtigheid.	
		2	10aA	וְתָרָא אִבְתִּילִי	10	Maar mijn vijandin zal [het] zien,
			10aB	וְתִכְסֶּה בּוֹשָׁה	5	en schaamte zal haar bedekken,
			10aC	הַאֲמַרָה אֵלַי	5	welke tot mij zei:
			10aD	אֵיזוֹ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ	2	Waar is de HEERE, uw God?
	10bA		עֵינַי תִּרְאֶינָה בָּהּ	5	Mijn ogen zullen op haar zien,	
	10cA	עַתָּה תְהִיָּה לְמַרְמָס	8	nu zij zal worden tot een vertreden land		
	10cB	כְּטִיט חוּצוֹת:	1	gelijk slijk van de straten.		
	ii	1	11aA	יּוֹם לְבָנוֹת גְּדִירֶיךָ	2	[Op de] dag dat uw muren zullen worden opgebouwd;
			11aB	יּוֹם הַהוּא יִרְחַק־חֶקֶק:	1	[op] die dag zal het besluit verspreiden.
			12aA	יּוֹם הוּא וְעִדִּיד יָבֹוא	5	En op die dag zal men tot u komen,
12aB			לְמִנֵי אַשּׁוּר וְעַרְבֵי מִצְרַיִם	2	vanuit Assur en de steden van Egypte;	
12bA		וּלְמִנֵי מִצְרַיִם וְעַד־נְהָר	5	en vanuit Egypte tot aan de rivier,		
12bB		וַיִּם מִיַּם וְהַר הַהָר:	1	en [van de] zee tot de zee en [van de] berg [tot] de berg.		
2	13aA	וְהִיתָה הָאָרֶץ לְשִׁמְמָה	8	Maar de aarde zal een ruïne worden,		
	13aB	עַל־יְשֻׁבֵיהָ	2	om haar inwoners;		
13bA	מִפְּרִי מַעַלְלֵיהֶם: ס	1	vanwege de vrucht van hun daden.			
IC	i	1	14aA	רֹטַה טַמְהָ רִשְׁבֹּטָה	7	Weid Uw volk met Uw staf,
			14aB	צֹאן נְחֻלְתֶיךָ	5	de kudde van Uw erfdeel,
			14aC	שׁוֹכְנֵי לְבָדָד	5	Wonende alleen in het woud,
			14aD	יַעַר בְּתוֹךְ כַּרְמֶל	2	in het midden van een vruchtbaar land;
			14bA	יִרְעוּ בְּשֵׁן וְגִלְעָד	8	Laat ze [in] Basan en Gilead weiden,
			14bB	כִּי־מִי עוֹלָם:	1	gelijk [in] vroegere dagen.
		2	15aA	כִּי־מִי צֹאנֶיךָ מִמִּצְרַיִם	2	Gelijk als in de dagen van uw uitgaan uit het land Egypte;
			15aB	אֲרֹאֶנּוּ נִפְלְאוֹת:	1	zal Ik hem wonderen doen laten zien.

i	3	16aA	יִרְאוּ גוֹיִם וַיִּבְשׂוּ	5	De volken zullen het zien en beschaamd zijn,
		16aB	מִכָּל גְּבוּרָתָם	2	ondanks al hun kracht;
		16bA	יָשִׁימוּ יָד עַל־פִּהָ	5	Zij zullen de hand op de mond leggen,
		16bB	אָזְנוֹהֶם תִּחְרְשְׁנָה:	1	hun oren zullen doof zijn.
	4	17aA	יִלְחֲכוּ עֶפְרַיִם	10	Zij zullen stof oplekken
		17aB	כַּנְחָשׁ	5	gelijk de slang,
		17aC	כְּזִמְלֵי אֶרֶץ	5	gelijk de kruipenden van de aarde;
		17aD	יִרְגְּזוּ מִמִּסְגָּרֵיהֶם	2	zij zullen beven uit hun schuilplaatsen;
		17bA	אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ	10	Voor de HEERE, onze God,
		17bB	יִפְחָדוּ	5	zullen zij angstig zijn,
		17bC	וַיִּרְאוּ מִפְּנֵי:	1	En zij zullen vrezen voor U.
ii	1	18aA	מִי־אֵל כַּמוֹדֶךָ	7	Wie is God gelijk U,
		18bA	נִשְׂאָ עֵינַי	10	vergevende de zonde,
		18bB	וְעָבַר עַל־פְּשָׁעִי	5	voorbijgaande aan de overtreding,
		18bC	לְשֵׁאֲרֵי־תְהוֹמֹתַי	2	behorend aan het overblijfsel van Zijn erfdeel?
		18cA	לֹא־תִחַזֵּק לְעַד אָפֹס	5	Hij zal niet voor eeuwig Zijn toorn vasthouden,
		18cB	כִּי־תִפְצַח חֶסֶד הוּא:	1	Want Hij heeft vreugde in goedertierenheid.
	2	19aA	יָשׁוּב יִרְחַמֵּנוּ	5	Hij zal zich opnieuw over ons ontfermen,
		19aB	יִכְבֹּשׁ עֲוֹנוֹתֵינוּ	2	Hij zal onze misdaden vertreden;
		19bA	וְתִשְׁלֹךְ בַּמַּצְלוֹת יָם כָּל־חַטָּאוֹתֵינוּ:	1	En U zult al hun zonden in de diepte van de zee gooien.
	3	20aA	תִּתֵּן אֶמְתָּ לְיַעֲקֹב	5	U zult aan Jacob trouw geven,
		20aB	חֶסֶד לְאַבְרָהָם	2	aan Abraham goedertierenheid;
		20bA	אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתָּרֵינוּ	8	Welke U heeft gezworen aan onze vaders
		20bB	מִיְמֵי קְדָמָה:	1	in de dagen van ouds.

Parallellisme binnen de verzen:

7a	Ik kijk uit naar de HEERE // Ik wacht op God	Synoniem p.
7a-7b	De God van mijn verlossing // God zal mij horen	Synthetisch p.
8aB	Vallen // opstaan	Antithetisch p.
8b	Duister // licht	Antithetisch p.
9a	Toornigheid // zondigen	Synthetisch p.
9b	Rechtszaak // recht	Synoniem p.
9b	Licht // zien	Synoniem p.
9b	Rechtszaak bepleiten, recht doen // brengen naar het licht, zien op Zijn gerechtigheid	Synthetisch p.
10a	Zien // schaamte bedekken	Synthetisch p.
10c	Vertreden land // slijk van de straten	Synoniem p.
11a	Op de dag // Op die dag	Synoniem p.
11a	Muren opgebouwd // besluit uitbreiden	Antithetisch p.
12aB	Assur // steden van Egypte	Synoniem p.
12bA	Egypte // rivier	Synoniem p.
12bB	Zee tot zee // berg tot berg	Synoniem p.
12a-12b	Assur tot steden van Egypte, Egypte tot rivier // zee tot zee, berg tot berg	Synoniem p.
12a-12b	Assur tot steden van Egypte, Egypte tot rivier	chiasme
13a	Aarde // inwoners	Synthetisch p.
13a-13b	Ruïne // daden	Antithetisch p.

14a	Uw volk // kudde van uw erfdeel	Synoniem p.
14a	In het woud // in het midden van vruchtbaar land	Antithetisch p.
14b	Weiden in Gilead en Basan // vroegere dagen	Synthetisch p.
15a	Dagen in Egypte // wonderen doen laten zien	Synthetisch p.
16a	Beschaamd zijn // hun kracht	Antithetisch p.
16b	Hand op de mond // oren doof	Synoniem p.
17a	Stof oplekken // gelijk slang en kruipenden	Synthetisch p.
17a	Slang // kruipenden	Synoniem p.
17a	Slangen stof lekken // kruipenden beven	Chiasme
17b	Voor de HEERE angstig zijn // vrezen voor u	Synoniem p.
18b	Vergeven de zonde // voorbijgaan aan de overtreding	Synoniem p.
18c	Toorn // goedertierenheid	Antithetisch p.
18c	Toorn niet vasthouden // vreugde in goedertierenheid	Synoniem p.
19a	Over ons ontfermen // misdaden vertreden	Antithetisch p.
20a	Jacob trouw geven // Abraham goedertierenheid geven	Synoniem p.
20b	Geven aan Jacob en Abraham // gezworen aan onze vaders	Synthetisch p.

Markeringen van strofen:

Strofe	Markeringen
Ai1	Sep. ↑: אָפּ אָפּ Sep. ↓: -
Ai2	Sep. ↑: Negatie + Jussivus Sep. ↓: Setuma
Bi1	Sep. ↑: Zelfstandig naamwoord voorop. Sep. ↓: -
Bi2	Sep. ↑: Jussivus Sep. ↓: Laatste vers geef markering door het woord "nu", als ook het voorzetsel van de laatste colon ך
Bii1	Sep. ↑: יום 3x Sep. ↓: herhaling יום en יום
Bii2	Sep. ↑: Start met werkwoord היה Sep. ↓: Setuma
Ci1	Sep. ↑: Beiden verzen starten met Imperatief Sep. ↓: Start laatste colon met ך
Ci2	Sep. ↑: Start met ך Sep. ↓: Eindigt met werkwoord in Hi
Ci3	Sep. ↑: Ander onderwerp nl. אָפּ אָפּ Sep. ↓: Eindigt met werkwoord in Q
Ci4	Sep. ↑: Start met werkwoord in Pi Sep. ↓: Start laatste colon met ך
Cii1	Sep. ↑: Start met ך Sep. ↓: Start laatste colon met ך
Cii2	Sep. ↑: Start met twee werkwoorden 1x in Q en 1x in Pi Sep. ↓: Eindigt met werkwoord in Hi
Cii3	Sep. ↑: Start met werkwoord in Q

Extern parallellisme binnen de strofen:

Ai1	Uitkijken, wachtten // horen	Synthetisch p.
Ai2	Wanneer ik zal vallen, ik zal weer opstaan // wanneer ik zal zitten in het duister, de HEERE is een licht voor mij	Synoniem p.
Bi1	Toorn vanwege de zonde // recht door het zien in Zijn gerechtigheid	Antithetisch p.
Bi2	Vijandin zal zien // mijn ogen zullen zien	Synoniem p.
Bii1	Besluit zal verspreiden // men zal komen	Antithetisch p.
Bii2	Assur en de steden van Egypte // vanuit Egypte tot aan de rivieren en van de zee tot de zee // van de berg tot de berg	Synoniem p.
Ci1	Weiden van het volk / kudde // ze weiden in Basan en Gilead	Synoniem p.
Ci3	Beschaamd zijn // hand op de mond leggen	Synoniem p.
Ci4	Beven // angstig zijn voor de HEERE	Synoniem p.
Cii1	Vergeven van zonden // de toorn niet vasthouden	Synoniem p.
Cii2	Misdaden vertreden // zonde in de zee werpen	Synoniem p.
Cii3	Jacob en Abraham // onze vaders	Synoniem p.

Extern parallellisme binnen de cantikels

Ai	Verwachting van de HEERE // geen verwachting voor de vijandin	Antithetisch p.
Bi	Verwachting van de HEERE // de vertreding van de vijandin	Antithetisch p.
Bii	Opbouw van de stad // nederlaag van de aarde of land	Antithetisch p.
Ci	Weiden gelijk vroeger // wonderen gelijk vroeger	Synoniem p.
Ci	Beschaamd zijn // stof lekken en angstig zijn	Synoniem p.
Ci	Weiden van het volk // de volken zullen stof lekken	Antithetisch p.
Cii	Vergeven van zonde // de toorn niet behouden // beloften van trouw en goedertierenheid gaan in vervulling	Synoniem p.

Subcanto's

De subcanto's hebben de volgende eigenschappen:

Subcanto A: Verschil tussen de auteur en de vijandin in hun huidige toestand

Subcanto B: Verschil tussen de auteur en de vijandin in de toekomst

Subcanto C: Gebed om te weiden en het antwoord van God dat Hij grote dingen zal doen,
waar de volken versteld van staan. God blijft getrouw aan Zijn beloften.

De subcanto's horen bij elkaar in het ene canto.

Semantisch schema

Op basis van de kernwoorden uit dit tekstgedeelte is een schema opgesteld, waarin de genoemde kernwoorden zoveel als mogelijk op het zelfde niveau zijn geplaatst, waardoor er een bepaald beeld bij deze profetie ontstaat.

- 7. A. Verwachting
- 7. B God verlost en zal horen
- 8. A' Niet verblijden
- 8. B' Gods zorg

- 9. C Gods toorn
- 9. C' Zonden gedaan
- 9. C Gods recht
- 9. C' Zien van Gods gerechtigheid
- 10. D Vijandin ziet
- 10. E Vijandin wordt beschaamd
- 10. D' Auteur ziet vijandin
- 10. E' Vijandin wordt slijk

- 11. B Stad wordt gebouwd
- 11. B' Besluit wordt verspreid / Grenzen verlegd
- 12. D Volken komen
- 13. C Aarde verwoest
- 13. C' Vrucht van het volk

- 14. B Weiden van het volk
- 14. B' Weiden in Basan en Gilead
- 16. D Volken zien wonderen
- 16. E Volken zijn beschaamd
- 17. E' Volken kruipen
- 17. D' Volken zien God
- 17. E' Volken zijn angstig

- 18. B God vergeeft
- 18. F Overblijfsel erfdeel
- 18. B' God toorn niet
- 19. B God ontfermt zich
- 19. B' God vernietigd de zonde
- 20. F' Jakob en Abraham

Opbouw schema:

- A. Verwachting van de auteur
- B. Gods "positieve" ingrijpen
- C. Gods "negatieve" ingrijpen
- D. Het handelen van het volk door het zien en komen
- E. De angst van het volk
- F. Het volk van God

Syntactisch schema

In het volgende schema is weergegeven hoe de tekst is opgebouwd a.h.v. de verschillende sprekers.

Het schema heeft de volgende opbouw:

Niveau 1: Directe rede door auteur

Niveau 2: Indirecte rede door auteur

Niveau 3: Directe rede door God

7. Maar ik kijk uit naar de HEERE,
ik zal wachten op de God van mijn verlossing;
mijn God zal mij horen.
8. Verblijd u niet over mij mijn vijandin,
Wanneer ik zal vallen, ik zal [weer] opstaan;
Wanneer ik zal zitten in het duister,
De HEERE is een licht voor mij.
9. Ik zal de toornigheid van de HEERE dragen,
Want ik heb tegen Hem gezondigd;
Totdat Hij mijn rechtszaak zal bepleiten,
En mijn recht zal doen,
Hij zal mij brengen naar het licht,
En ik zal zien in Zijn gerechtigheid.
10. Maar mijn vijandin zal [het] zien,
en schaamte zal haar bedekken,
welke tot mij zei:
Waar is de HEERE, uw God?
Mijn ogen zullen op haar zien,
nu zij zal worden tot een vertreden land
gelijk slijk van de straten.
11. [Op de] dag dat uw muren zullen worden opgebouwd;
[op] die dag zal het besluit verspreiden.
12. En op die dag zal men tot u komen,
vanuit Assur en de steden van Egypte;
en vanuit Egypte tot aan de rivier,
en [van de] zee tot de zee en [van de] berg [tot] de berg.
13. Maar de aarde zal een ruïne worden,
om haar inwoners;
vanwege de vrucht van hun daden
14. Weid Uw volk met Uw staf,
de kudde van Uw erfdeel,
Wonende alleen in het woud,
in het midden van een vruchtbaar land;
Laat ze [in] Basan en Gilead weiden,
gelijk [in] vroegere dagen.

15. Gelijk als in de dagen van uw uitgaan uit het land Egypte;
zal Ik hem wonderen doen laten zien.
16. En de volken zullen het zien en beschaamd zijn,
ondanks al hun kracht;
Zij zullen de hand op de mond leggen,
hun oren zullen doof zijn.
17. Zij zullen stof oplekken gelijk de slang,
gelijk de kruipenden van de aarde;
zij zullen beven uit hun schuilplaatsen;
Voor de HEERE, onze God, zullen zij angstig zijn,
En zij zullen vrezen voor u.
18. Wie is God gelijk U,
vergevende de zonde, voorbijgaande aan de overtreding,
behorend aan het overblijfsel van Zijn erfdeel?
- Hij zal niet voor eeuwig Zijn toorn vasthouden,
Want Hij heeft vreugde in goedertierenheid.
19. Hij zal zich opnieuw over ons ontfermen,
Hij zal onze misdaden vertreden;
En U zult al hun zonde in de diepte van de zee gooien.
20. U zult aan Jacob trouw geven,
aan Abraham goedertierenheid;
Welke U heeft gezworen aan onze vaders in de dagen van ouds.

Episodisch schema

In het volgende schema is de verhaallijn weergegeven a.h.v. de tekstverzen, zoals deze verwoord zijn in de profetie.

7. A Verwachting van God
8. B God zorgt voor Zijn volk
9. C God straft de zonde en brengt gerechtigheid
10. D Vijandin spot en wordt bestraft
11. E De stad wordt opgebouwd
12. F Bezoek uit het hele land
13. X Het land wordt verwoest
14. F' Gebed tot het weiden van de kudde
15. E' God gaat wonderen doen
16. D' Volken zijn verbaasd
17. C' Volken zijn angstig
- 18/19. B' God is een vergevend God
20. A' God maakt Zijn beloften waar

Bijlage 3: Nederlandse vertaling Targum¹¹¹

Micha 7

1. De profeet zegt: "Wee mij!,...
7. Maar ik wil mij verheugen in het Woord van de HEERE, ik wil juichen in de God welke mijn verlossing volbrengt; mijn God wil mijn gebed horen.
8. Verheug je niet over mij, o Rome, mijn vijand; hoewel ik ben gevallen, ik zal opstaan, en hoewel ik het donker zit, de HEERE wil op mij schijnen.
9. Jeruzalem zegt: "Ik heb een vloek ontvangen van de HEERE, omdat ik gezondigd heb voor Hem, totdat hij mijn geval zal richten en mijn vernedering zal wreken.
10. Dan zal Rome, mijn vijand, zien en schaamte zal haar bedekken, welke tot mij zei: "Waar was het dat u geleverd is door het Woord van de HEERE, uw God?" Mijn ogen zullen haar val zien; nu zij zal zijn om vertreden te worden zoals modder van de straten.
11. Op dat moment zal de gemeenten van Israël herbouwd worden; op dat moment zal de besluiten van de natie afgeschaft worden.
12. Op dat moment zullen de ballingen van Assyrië en de machtige steden, van grotere Armenië en de belegerde steden, tot de Eufraat en de Westerse zee en de bergketens samen verzamelen.
13. En de aarde zal een verwoesting worden vanwege de inwoners, ten gevolge van de vruchten van hun daden.
14. Steun Uw volk met Uw woord; de stam van Uw erfdeel zal wonen bij hun zelf in de wereld welke vernieuwd zal worden; deze wie verlaten zijn in het woud zullen gevestigd worden in Karmel, zij zullen ondersteund worden in het land van Basan en Gilead gelijk in de dagen van ouds".
15. Als in de dagen wanneer zij uit het land van Egypte uitgingen, Ik zal hen wonderlijk daden laten zien.
16. De naties zullen zien en beschaamd zijn ondanks al hun macht; zij zullen hun handen op de mond leggen, hun oren zullen verdoofd zijn.
17. Zij zullen zichzelf op het gezicht op de grond werpen gelijk de slangen, rupsen in het stof. Zij zullen bevend uitkomen uit hun burchten en van voor de HEERE onze God zullen zij vernietigd worden; en zij zullen bang voor u zijn.
18. Daar is niemand naast U; U bent de God vergevend de ongerechtigheden en voorbijgaand aan de overtreding van Zijn erfdeel, wie Zijn toorn niet behoudt in eeuwigheid, omdat Hij zich verheugd in het doen van het goede.
19. Zijn woord heeft weer genade over ons, Hij zal treden op onze overtredingen in Zijn liefde en Hij zal de zonde van Israël in de diepte van de zee werpen.
20. U zult (uw) trouw laten zien aan Jacob, aan zijn zonen, zoals u gezworen heeft in Bethel, Uw vriendelijkheid aan Abraham, aan zijn zaad na hem, zoals u gezworen heeft tussen de stukken; u zult u herinneren de binding van Izaak voor ons, welke gebonden was op het altaar voor u. U zult dergelijke daden doen met ons, zoals u gezworen heeft aan onze vaders in de dagen van ouds.

¹¹¹ Vertaling is van eigen hand uit Catheart & Gordon, 1989, p. 126-128